

"Proletarec"
je delavski list
za misleče
čitatelje.

PROLETAREC

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

GLASILO
PROSVETNE
MATICE
J. S. Z.

ST. — NO. 1301.

Entered as second-class matter, December 4, 1907, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

CHICAGO, ILL., 18. AVGUSTA (AUGUST 18,) 1932.

Published weekly at
2629 W. 26th St.

LETO — VOL. XXVII

OSREDOTOČENJE POZORNOSTI V BORZE NE OMILI KRIZE

EDINO ZAPOSLOTEV DELAVCEV JE POT IZ GOSPODARSKE STAGNACIJE

Profiti spekulativcev ne značijo povračanja "prosperitete". — Industrija in volilna kampanja

Vsi važnejši kapitalistični listi v Zed. državah so dobili meseca julija iz Washingtona apel, da naj med novicami ne pišejo več o krizi, nego naj dajo čimbolj prominentno mesto ter važnost vestem, da kriza pojenja. To bi pomagalo odpraviti sedanje črno gledanje razpoloženje med ljudstvom, ki bi svoj denar dalo spet v cirkulacijo. V prilog temu apelu so bile nato še velike spekulacije na newyorški borzi, v katerih so se cene mnogim delnicam znatno zvišale, da je narasla vrednost papirnatih imovine v nekaj dneh več milijard. Tudi cene blagu so se zvišale. Ampak vsi ti znaki so umetni.

Nihče ne želi bolj, da bi kriza ponehala, kakor delavci, kajti noben sloj ni v nji tako grozovito prizadet, kakor oni milijoni ljudi, katerim je za sluzek edina stvar, ki meji med kruhom in gladom. Okrog deset milijonov delavcev je stalno brez službe. Mnogo milijonov jih je vposlavljen le po nekaj dneh v tednu ali mesecu, in vsem so bile medse drastično znižane. V nedeljskih družinah vlada nepopisna beda. Takozvani ameriški življenjski standard je znižan polovico in več tudi med onimi delavci, ki so še zaposleni.

Kaj je torej resnica na vseh, da je kriza dosegla dno in se je vsled tega začelo obracati na bolje? V dokazovanju, da se bližajo boljši časi, navajajo dvigovanje cen mesa,

bombažu, žitu in življenjskih potrebščin vobče. Za brezposelne pomeni v resnici to dvigovanje še večje pomanjkanje in za druge še večje znižanje "ameriškega življenjskega standarda". Največji up je dala optimistom newyorška borza, kjer so v tednu z dne 1. avgusta zavede rasti cene delnicam. Ali tudi to ni imelo realnega vzroka, kajti če industrija večinoma stoji, in če se izplačuje dividen iz rezerv, katere se krčijo, in če mnoge kompanije beležijo izgubo namesto dobička, bi bilo bolj naravno, da bi šle delnice rajše nizdol nego kvišku v cenah. Ampak ker so padle v tej krizi večinoma pod fiktivno vrednost, je spekulantom tu in tam mogoče dvigniti cene tudi če jim industrija sama ne daje povoda.

Dvigovanje cen živilom tudi ni pojav, ki bi bil sam na sebi znak povračanja boljših časov. Ako bi to razliko v cenah dobili farmarji, bi bile upravičene trditve, da se vsaj farmarjem bližajo boljši dnevi. Toda razliko v višjih cenah in podražitvah spravijo le spekulanti in prekupci in šele ako cene ostanejo višje celo leto, dobe h koncu drugega leta — ne že letos ampak morda čez leto dni, tudi farmarji nekaj več za pridelke in živino. Poročajo, da bo letina skoro povsod letos jako dobra. Farmarji so v skrbeh, kako se je bodo iznebili vsaj za vsoto, ki jim bi plačala njihove izdatke ter jim pustila nekaj za nakup potrebin. Toda trg je v Zed. državah zmanjšal, ne zato, ker je manj ljudi, ampak ker je nakupna moč povprečne delavske družine znižana vsled manjše mezd in še bolj radi nezaposlenosti več kot 50 odstotkov.

Edino logično znamenje, da se izklopavajo iz gospodarske stagnacije, bi torej bilo večanje obrata v industriji. Hoovrove podpore velefinančnikom in industrialcem so imele ta namen. Toda par milijard je bilo že razdanih v obliki posojil velikim korporacijam in bankam, ne da bi to delavcem kakorkoli koristilo. Kapitalisti so si na račun vladnih posojil le zavarovali svoje investicije in obresti. Zdaj pa republikanska administracija resno pritiska na kapitaliste, naj kaj store za odpravo krize, kajti drugače vlada ne bo mogla trditi, da so njena ogromna posojila kaj izdala. Zato je možno, da bo tekom te volilne kampanje vposlavit večja nego je bila skozi prvo polovico leta. Ali znakov, da se razmere definitivno spremenijo na bolje, še ni. To je za delavce sicer skrajno neprijetna resnica, toda je vendarle resnica. Boljše je, da se z njo spriznajmo in si potem sami iščemo pota v izboljšanje. Republikanska in demokratska stranka ne nudi v tej krizi nikakega učinkovitega programa, ki bi delavstvu kaj resnega obetala, ima pa ga socialistična stranka. In če delavstvo hoče sebi dobro, bo poverilo moč svoji stranki.

Kramarska razstava umetnikov v boju za kruh



Slikarji in tudi kiparji v Chicagu so i neli ves prošli teden v Grantovem parku južno od Art instituta razstavo slik in deloma kipov ter lesorezov, da bi na ta način privabili publiko in razpečali svoja dela. Ker jim je bilo časopisje naklonjeno, je z oglaševalnimi noticami res vzbudilo zanimanje za to razstavo, da jo je obiskalo mnogo tisoč ljudi. Umetniki so na ta način razpečali precej slik in dobili nekaj dolarjev za potrebni kruh in barve. Na sliki je prizor s te razstave na prostem. V ozadju na desni je Art Institute.

NAPORI RUDARJEV V ILLINOISU IN INDIANI PROTI ZNIŽEVANJU PLAČ

Unija illinoiskega distrikta v boju sama s sabo. Ukradene glasovnice.—Organizacije v opasnosti

Illinoiski ali 12. distrikt unije U. M. W. of A. je danes edini, v katerem so premogariji še organizirani v toliko, da imajo vzlic sedanji kaotični situaciji moč pogajati se s kompanijami ter jim narekovati svoje pogoje. Je še nekaj drugih krajev, kjer je U. M. W. priznana, toda zaradi njih male produkcije pridejo le lokalno v upoštevanje. Teritoriji, kjer se danes spravlja na površje največ premoga, so Pennsylvania, West Virginia, Kentucky, Illinois in Ohio. Izmed teh je na poljih mehkega premoga kar se delavcev tiče samo še Illinoiski revir organiziran. V Illinoisu je bilo svoječasno okrog 90,000 premogarjev. Zdaj jih je še približno 50,000. Plače rudarjev v Illinoisu so bile do lani izmed vseh premogarjev vzhodno od zapadnih držav najvišje. V teku povojnega nadzovanja premogovniške industrije so enkrat že sprejeli znižanje plač. Dotični dogovor je potekel 1. aprila to leto.

Od tedaj so se vršila pogajanja med zastopniki kompanij in unije. "Nov dogovor je mogoče edino, če pristane na znižanje plač," so rekli reprezentanti kompanij. Ali vodstvo unije se je obotavljalo, vedoč, da so premogariji v Illinoisu unijsko zavedni, tradicionalno ponosni in se ne bi udali kar tako hlapčevskim pogojem. Končno so kompanije voditeljem rudarjev sporočile, da jim dajo dva izhoda: pristati v znižanje plač, ali pa naj organizirajo premo-garje v West Virginiji in Kentuckyju ter jim izvojujejo plače na enako stopnjo kakor v Illinoisu. Ker je slednje za unijsko v teh razmerah pod sedanjim vodstvom pretežka naloga, so raje pristali v znižanje

plače in se domenili, da se je zmanjša za nektraktano delo od \$6.10 na \$5 na dan. Za akordno delo je bila v smislu dogovora istotako sorazmerno znižana. Ko je odbor distrikta unije UMW dal sporazum na referendum, ga je večina zavrnila. Kompanije so baje tajno zagrožile, da če ne bo sporazuma vsaj do konca avgusta, bo posledica odprta delavnica. Vodstvo unije je nato tiralo glasovanje za sprejem sporazuma pred premogariji drugič, medtem pa so distriktni odborniki na glavni odborniki pod vodstvom predsednika Lewisa agitirali za sprejem nove pogodbe. Ali na referendumu je bil sentiment večine vsaj navidezno spet protiven, in nasprotniki znižanja plač trdijo, da je glasovala velika večina proti. Vzlic temu je vodstvo unije illinoiskega distrikta dne 9. avgusta proglasilo, da je večina rudarjev za novi dogovor in je v tem smislu podpisalo 10. avgusta pogodbo z operatorji. Glasovnice in tabelo o rezultatu referendumu pa so v Springfieldu ukradli unijskim števecem roparji kar na cesti, ko so jih nesli v glavni urad. Nekdo je te roparje seveda "najel", in opozicija proti znižanju plač trdi, da so to storili voditelji distriktne organizacije, ker jim zdaj ne more nihče dokazati, da je večina premogarjev res glasovala proti novemu "sporazumu".

Dogovor, ki določa \$5 dnevne mezd, navidezno ni slab, če bi premogariji delali vsaj tri četrtine leta. Tako pa napravijo povprečno le po nekaj žitov na mesec. Zato je naravno, da jim je vsako zniževanje plače le povečevanje mizernih razmer.

PREDSEDNIK HOOVER SKLICUJE NOVO KONFERENCO MAGNATOV

Mesece potem, ko je nastala sedanja kriza, je predsednik Hoover pozval predse na eno konferenco predstavnikov unij, in na drugo pa zastopnike industrialcev. Prvi so mu na njegovo priporočilo izjavili, da ne bodo povzročali stavk in ne zahtevali višjih plač, drugi pa, da ne bodo izrabljali depresije v svrhu zniževanja mezd. A. F. of L. je ostala pri svoji obljubi, ne pa industrialci. Rezultat je, da so plače znižane povprečno najmanj 35 odstotkov, neštevši skrajšanje delavnih dni od pet in šest na dva ali tri dni v tednu. Zdaj Hoover spet sklicuje industrialce na konferenco, ki se prične 26. avgusta. Apeliral bo nanje, da naj povečajo obrate, kajti dobili so do tri milijarde v vladnih posojilih in je čas, da se bi to poznalo v večanju produkcije. Tudi nekaj predstavnikov unij je povabljenih v Washington. Rezultat pa bo približno isti kakor leta 1930.

Težka pot do kancelarstva

Fašistični vodja Hitler v Nemčiji bi rad postal kancelar in diktator, ali že ko je mislil, da ima žezlo napol v rokah, se mu je izmuznilo. Junkerji rabijo njegovo pomoč, niso pa pri volji, da bi mu dali absolutno oblast ali vodilno mesto v vladi. Zato je politična situacija v Nemčiji približno kar je bila skozi prošli nekaj tednov. V Hitlerjevih četah se še vedno govori o fašističnem marširanju v Berlin, ki bo odredilo Nemčijo. Če to poskusijo, bo rezultat civilna vojna. Hitler se je boji, ker si ni svest zmage.

Novi soc. klubi

V tednu z dne 8. avgusta je bilo ustanovljenih 28 novih postojank socialistične stranke.

Velike prilžnosti za socialistično stranko

SOCIALISTIČNA stranka ni napredovala še nobenkrat od 1. 1916 toliko kakor to leto. Od 1. januarja do 12. avgusta je bilo ustanovljenih v raznih krajih ameriške Unije 286 novih postojank. Prejšnje in nove naraščajo v članstvu.

Socialistična stranka je v tej volilni kampanji edina upoštevanja vredna delavska stranka, in edina "tretja" stranka, ker so se vsi poskusi progresivcev za ustanovitev "tretje" stranke izjalovili.

V Minnesoti se bori napredno delavstvo v farmarski-delavski stranki proti onim voditeljem, ki hočejo to stranko delavcev in farmarjev v Minnesoti vpreči v voz demokratske kampanje za Roosevelta, in zahtevajo, da indorsira Thomasa in Maurerja. To je prvič, da se mišljenje minnesotskih delavcev in farmarjev, ki se udeležujejo v farmarski-delavski stranki, nagiba k agitaciji za socialističnega predsedniškega kandidata.

Progresivci, združeni v Ligi za neodvisno politično akcijo, ki so želeli, da se bi ustanovila nova stranka delavcev in poljedelcev vseh liberalnih struj, v svojih prizadevanjih niso uspeli in na konvenciji omenjene lige v Clevelandu so priznali, da je socialistična stranka edina, ki prihaja letos pred ameriško ljudstvo s konstruktivnim programom in s sposobnim predsedniškim kandidatom, zato so sklenili, da jo bodo podpirali v agitaciji.

Leta 1924 je socialistična stranka izgubila pravico do rubrike na glasovnici v mnogih državah. V enih si je pred štirimi leti izvojevala mesto na tiketu s peticijami, toda v večini je dobila tako malo glasov, da mora letos spet nominirati svoje kandidate z nabiranjem podpisov. Ali te je zdaj lažje dobiti kakor 1. 1928. Pred štirimi leti so vršili agitacijo v nešteti mestih le posamezniki, brez organizirane opore, danes pa vodijo kampanjo aktivne organizacije, katere cementirajo soc. stranko v močno politično enoto.

Marsikje so volilni zakoni tako drastični proti manjšinskim strankam, da jim je skoro nemogoče nominirati kandidate. Ali vzlic tem težkočam socialistična stranka računa, da bo imela svojo listo na glasovnici v vseh državah razen v treh, ali morda v petih.—Socialistična stranka se v volilnem boju ne ukvarja s frakcijskimi boji, nego vodi borbo proti kapitalizmu in s tem proti njegovi republikanski in demokratski stranki.

Socialisti imajo letos prvič po 16. letih resnično prilžnost zgraditi močno stranko in ji ustvariti trdno podlago za jačanje po volitvah, da bo v stanju voditi ne le opozicijo, nego ZMAGATI TER IZVESTI SVOJ PROGRAM.

THOMAS IN MAURER NA SOC. KAMPANJSKIH SHODIH

Kampanja socialistične stranke julija in avgusta še ni bila nikoli tako živahna kakor letos. Ponavadi je dobila svoj zamah šele septembra in oktobra, vseh bodo govorili tudi drugi bra. Norman Thomas in James H. Maurer, ki kandidirata prvi za predsednika in drugi za podpredsednika Zed. držav na socialistični listi, sta na agitacijski skozi od strankine konvencije v Detroitu, 6. v je meseca maja naprej. Ne mine dan, da ne bi nastopila na enemu ali več shodih. Se več jih bosta obdržavala naslednje tedne. Tu navajamo datume njihovih shodov v naselbinah, v katerih žive v večjem številu tudi jugoslovanski delavci.

Norman Thomas bo govoril v Fairmontu, V. Wa., 25. avgusta, 26. avg. v Brackenridge, Pa., 27. v So. Bendu, Ind., in isti dan (v soboto 27. avgusta) zvečer v Eagles dvorani v Chicagu, 9231 Houston Ave.; ta-koj s tega shoda se pelje v

Ivar's Temple na 4146 Elston Ave., kjer nastopi ob 8.30, nato pa še v Masonic Temple v Oak Parku pri Chicagu ob 9.45. Na zamah šele septembra in oktobra, vseh bodo govorili tudi drugi bra. Norman Thomas in James H. Maurer, ki kandidirata prvi za predsednika in drugi za podpredsednika Zed. držav na socialistični listi, sta na agitacijski skozi od strankine konvencije v Detroitu, 6. v je meseca maja naprej. Ne mine dan, da ne bi nastopila na enemu ali več shodih. Se več jih bosta obdržavala naslednje tedne. Tu navajamo datume njihovih shodov v naselbinah, v katerih žive v večjem številu tudi jugoslovanski delavci.

Japonski delavci za slogo

Socialno demokratska ter splošna ljudska stranka na Japonskem sta se združili v eno. Obe sta delavski stranki. V programu pravita, da je kapitalizem bankrotiran in obljubujeta delovati za dalekosežen socialni program.

NAŠ PROGRAM

Boj proti sedanjemu sistemu in za socializem do zmage.

Večja socialistična stranka.

Več klubov JSZ z večjim številom članstva.

Več aktivnosti v klubih.

Več socialističnega mišljenja med socialisti.

Več društev v Prosvetni matici.

Več kulturnih društev z delavsko ideologijo.

Več delavske prosvete v delavskih organizacijah.

Poostreitev borbe proti zavajalcem.

Gojitev socialističnega prepričanja v delavcih, da postane nepremagljivo.

IZČRPEK ZAPISNIKA SEJE EKSEKUTIVE J. S. Z. dne 5. avgusta 1932

Prisotni od eksekutive Frank Alesh, F. Godina, J. Oven, F. A. Vider, Geo. Maslach in Fr. Zaitz. Od nadzornega odbora D. J. Lotrich. Od nadzornega odbora slovenske sekcije Fr. Margole in Angela Zaitz, Fr. Udovich pa se je udeležil seje pozneje. Od prosvetnega odseka so bili navzoči I. Molek, A. Garden in J. Rak, ter tajnik Chas. Pogorelec. Razen teh je prisostvoval seji John Olip.

Odsotni: Od eksekutive Peter Kokotovich, ker je uposlen izven Chicaga. Od nadzornega odbora radi zaposlenosti B. Novak in Sava Bojanovich.

Za predsednika izvoljen Fr. Alesh. Zapisnik prejšnje seje sprejet.

Korespondenca.—Tajnik predčita pismo Marx Lewisa, ki načeljuje kampanji za zbiranje socialističnega volilnega fonda. Omenja, da so sedanje razmere zelo olajšale našo propagando, težkoče pa so vsled pomankanja sredstev, ker so delavci večinoma brez zaslužka ali pa delajo le toliko, da je za hrano. Vzlic temu si prizadevajo, da pomagajo kolikor največ morejo. Omenja, da so mu znane tudi težkoče naše zveze in da stranka to upošteva.

Iz poročila tajnika Pogoreleca je razvidno, da ima obnovljeni klub št. 230 na Libraryju, Pa., 13 članov. Nov klub je bil ustanovljen v Euclidu pri Clevelandu, v katerega je pristopilo 7 članov. Pričakujejo, da v kratkem zelo naraste v članstvu. Od zadnjega zбора smo torej napredovali za dva kluba. V poslednjih tednih beležita največ napredka kluba JSZ v Milwaukeeju in West Allisu. Izjemnih znamk se poslužuje izredno mnogo članov, kar pomeni, da je zveza na rednih dohodkih jako prikrajšana. Ali v teh časih ni drugega izhoda, če si hočemo pridržati članstvo.

V kampanjsko fond smo prejeli do datuma te seje \$508.69, vključivi vsote prispevane na nabiralne pole, ki smo jih prejeli od stranke, ter \$28, ki sta jih dala sodruga Maslach in Kokotovich v svrhu tiskanja proglasa na hrvatsko-srbsko delavstvo.

Volitev za nominiranje kandidatov za tajnika JSZ se je udeležilo 28 klubov. Klub št. 10 v Virdnu je nominiral Joško Ovna, klub št. 180 v West Allisu Anno P. Krasno, 26 klubov pa je nominiralo sedanjega tajnika Chas. Pogoreleca. Prvoimenovana nista sprejela nominacije. Glasovnice za izvolitev odborov JSZ so zdaj med članstvom.

Zapisnik prošlega zбора je uredila A. P. Krasna in je zdaj v tiskarni. Ko bo sestavljen in urejen v tehničnem oziru, izide v posebni prilogi Proletarca, kakor se je glasil sklep ene prejšnjih sej. Po več izvodov dobe tudi društva Prosvetne matice. Klubi so ga naročili dozdaj 420 izvodov, da jih razdajo na priredbah in shodih ter sejah med delavstvom.

Konferenca JSZ v zapadni Pennsylvaniji bo sklicala s sodelovanjem klubov vrsto kampanjskih shodov, za govornika pa je povabila Joško Ovna, ki se je odzval. Dozdaj imajo določenih šest shodov. Bilo bi umestno, če bi slično podvzela tudi ohijska konferenca.

V razpravi je bilo sklenjeno, da se povabi konferenco in klube v Ohiu na aranžiranje shodov, in to čimprej, ker bo njihova konferenca šele 4. septembra in bo za sprejemanje načrta tedaj že pozno. Konferenca v vzhodnem Ohiu pa shode že prireja.

Odkodnino za ureditev zapisnika določi tajništvo in uredništvo.

"Proletarcu" se določi iz kampanjskega fonda za priobčevanje izkazov in apelov in v podporo kot našemu kampanjskemu glasilu \$100.

Glede Prosvetne matice je poročal tajnik, da dopisuje s Kanjevo družbo in drugimi glede knjige, ki se je bi naročilo, če ne bo cena previsoka, za društva Prosvetne matice.

Odbor, ki ima izdelati novi člen v pravila z ozirom na poslovanje mladinskih odsekov, ga bo predložil v izpolnjeni obliki prihodnjim sej.

Pravila JSZ prevede v angleščino Donald J. Lotrich.

Platformo socialistične stranke se izda tudi v hrvatskem jeziku. S. Geo. Maslach je izvajal, da jo bodo oni razdali v Detroitu, Milwaukeeju, Garyju itd. kolikor največ mogoče, v ostalih krajih pa bi morali sodelovati člani slovenskih klubov in somišljeniki, da bi prišla v čimvečjem številu med hrvatske delavce. Omenil je tudi, da odide na agitacijo v Detroit. Njihov klub v Chicagu prireja vsak teden ulične shode. Godina svetuje, naj se k platformi v hrvatskem jeziku dodajo tudi naslovi naših central in pa apel za pristop k JSZ ter za prispevke v kritje izdatkov za tisk platforme.

Ker je zdaj v Clevelandu že pet klubov JSZ, kar je razveseljivo dejstvo, je eksekutiva mnenja, da naj bi imeli za boljše sodelovanje poseben medsebojni centralni odbor ako že ne obstoji.

BOJI UNIJSKIH PREMOGARJEV V INDIANI



Premogovniške kompanije v Indiani si že dolgo valic pogodbi z unijo prizadevajo znižati mezo rudarjem do skrajnosti. Pomajali so jim le nekaj dolarjev dnevne plače. Vodstvo unije je enkrat že pristalo na znižanje plač, ki bi znašale okrog \$4 na dan, toda članstvo je sporazum zavrnilo. Rove, v katere so kompanije namestile neumijake premogarje, so člani unije s svojimi družinami oblegali toliko časa, da je zajetim stavkokazem bilo poslano na pomoč vojaštvo. Na sliki je premogovnik Dixie Bee blizu Terre Haute, Ind., katerega je oblegalo kakih 5000 rudarjev. Stavkokazi, 79 po številu, si niso upali na prosto, dokler ni dobil šerif na pomoč vojaštvo, katero je unijske premogarje odgnalo ter dalo "jetnikom" naročeno protektiljo. Vodstvo U. M. W. of A. v Indiani in Illinoisu je za znižanje plač, iz razloga, da je to edini način za ohranitev unije v teh dveh državah. Kompanije namreč argumentirajo, da jim je nemogoče konkurirati z rovi v Kentuckyju, W. Viriginiji in drugih neumijakih krajih. Bilo bi kajpakda pametnejše, da se bi pridobilo v unijo neorganizirane premogarje, namesto da se tira še te unijske premogarje, kar jih je ostalo, v enako mizerne življenske razmere. V Indiani se bore proti unijski lestvici najbolj takozvane neodvisne družbe, ki svoje rove operirajo po načelu odprte delavnice od 1. aprila t. l. Od governorja zahtevajo, da jim da na razpolago vojaštvo, dokler ne bo unija poražena.

K razpravi o Proletarcu predloži F. Zaitz po pojasnilih upravnika načrt takojšnje akcije, s katero naj se ga privede iz krize. Načrt določa, da se obrnemo na one sodruge, ki so v stanju pomagati s posebnim apelom, dalje na vse naročnike, da zbirajo prispevke v tiskovni fond, in klubom, da prispevajo, če in kjer to blagajna dopušča, dalje da izvolijo posebne odseke, ki bi pomagali pri kolektanju poteklih naročin in dobili kolikor mogoče novih. Ob enem naj bi vsak klub priredil zabavo pod oznako, da bo to prireditve naročnikov in čitateljev Proletarca, katere prebitek gre v tiskovni fond. Na sotrudičke in čitatelje med našo mladino se obrnemo s posebnim pismom, da postanejo tudi naročniki in agitatorji "Proletarca". Obrnemo se na firme in profesionalce, ki so našemu gibanju naklonjeni, za oglašje, ki bodo v tej krizi listu v veliko pomoč.

Glede vprašanja zmanjšanja lista je bilo več predlogov. Mnogo opore je imel predlog, da se ga zmanjša na 6 kolon in bi potem kot dozdaj izhajal na 8. straneh. Bilo je končno sklenjeno, da izhaja v tej obliki kakor dozdaj in se ga lahko zmanjša na 4. strani, če bo podpora za kritje deficita nezadostna. Plače v uradu so bile znizane že tedne nazaj. Tudi tiskarna je nam dobrohotno pripravljena skozi krizo nekaj popustiti, dasi je njena cena že zdaj zmerna.

Veliko lahko store za list naše konference, in to nalogo so izpolnjevali. Ker se je kri za pri listu povečala, se zanašamo, da bodo v kampanji za nove naročnike storile v bodoče še več.

Po sprejetju tega načrta je bila seja zaključena.

Revolucije v Španiji

Revolucija rojalistov v Španiji pod vodstvom generala Jose Sanjurja dne 10. avgusta je bila ne samo neuspešna, nego je pojačala republikansko mišljenje v državi. Klerikalno-monarhistično gibanje si je s to pustolovščino napravilo veliko škodo, pa nobene koristi, kar je v interesu republike popolnoma pravilno.

TISKOVNI FOND "PROLETARCA"

V pokritje obveznosti Proletarca tiskarni je treba zbrati v tiskovni fond najmanj \$2,500. V ta namen se je upravni odbor obrnil na posamezne sodruge, na naročnike in klube za prispevke in sodelovanje v agitaciji.

Prispevki v tem izkazu so \$208.75. Za dopolnitev kvote je treba še \$2,291.25. Prispevali so:

I. izkaz.

Chicago, Ill. Po \$5: Fred Beck, A. H. Skubic in J. F. Korecky; L. Theman \$2; po \$1: F. Krejci in Frank Svoboda, skupaj prispevki osebja Atlantic Prtg. & Pub. Co. \$19; JSZ \$100; Frank Zaitz \$10; Chas. Pogorelec \$5; Anton Garden \$5.00; John Rak \$2; Katka Zupancić \$1, skupaj \$142. Milwaukee, Wis. Klub št. 37 JSZ \$50.00.

W. Aliquippa, Pa. Po 50c: Lovrenc Tomazich, Martin Kriščak, Rudolph Kobal in Steve Kadoič; po 25c: Frank Ravnikar, Frank Jančar, Frank Rode, Frank Zgone, Frank Perko, Frank Breskvar, Louis Kamnikar, Louis Dobnikar in John

Rantus; Jacob Tomazich 20c, skupaj \$4.45 (nabrano v veseli družbi v Lorainu med rojaki iz Loraina in Clevelanda, Ohio. Poslal George Smrekar).

Lloydell, Pa. John Svirgel \$1; po 50c: Anton Gerbec, Anton Zalar, Frank Sušteršič, Joseph Gerbec in Thomas Trček; Mary Zalar 25c, skupaj \$3.75 (poslal Joseph Snoy).

St. Michael, Pa. Po 50c: Andy Škrbec in Frank Bizjak; po 25c: Frank Kumerdaj, George Cruickshank in Louis Trinka, skupaj \$1.75 (poslal Joseph Snoy).

Johnstown, Pa. Anton Gabrenja (Conemaugh) \$1; Frank Fiket 25c; Mrs. Kamnikar 10c, skupaj \$1.35 (poslal Joseph Snoy).

Tire Hill, Pa. Po 25c: Jakob Strel, Martin Krašovec, Joseph Zupan in Charles Cerjak; Joseph June 20c, skupaj \$1.20 (poslal Joseph Snoy).

Krayn, Pa. Po 25c: Frank Ocepec, Alex Demshar, John Zakrajšek in Frank Bavdek, skupaj \$1 (poslal Jos. Snoy).

Onalinda, Pa. Po 25c: Jacob Debeve, Anton Deželan in Frank Kočever (Dunlo), skupaj 75c (poslal Joseph Snoy).

Little Falls, N. Y. Frank Petavs \$2.00.

Springfield, Ill. Frank Krmel 50c.

Skupaj v tem izkazu \$208.75.

To in ono pri nas in drugod

Cleveland, O. — Čeprav sem dvakrat pomotoma poročal, da bo Zarjin piknik na Pintarjevi farmi, je bila udeležba 7. avgusta na Močilnikarjevem izletnem prostoru prav zadovoljiva, kar lahko znači, da so večasi pomote še boljše oglašanje kakor pa če je vso pravilno in točno. Bila je velika družba, ki je vse pospravila, kar je bilo jedače in pijače. Ob 1. popoldne sodrugi in sodružice takega rezultata niso pričakovali, ker se je pripravljalo k dežju. Ampak včas pa le hoče Bog dobro socialistom, ker čeprav ne molijo kakor pravi verniki, jim sok, kakršnega je pomnožil na gostiji v Kani prav tako prija kakor kristjanom. Trta je božja stvar in kar iz nje pride, je stvarniku dopadljivo. Tako so nas učili in potem se ravna Slovenci "brez razlike v prepričanju". Po domače povedano: "Naj si ga privoščijo!"

Olga Vehar, članica mladinskega odseka, je govorila mladini in apelirala nanjo, da naj pristopi v socialistično organizacijo. Napravila je lep vtis na navzoče mlade ljudi. Olga je bila tudi članica prošlega (IX.) zбора JSZ v Milwaukeeju.

Potem je nastopil naš sodrug Louis Zorko, "ki ima nepreprekljive zasluge kot delavski boritelj". Če to "ne paše", moram reči, da s Zorko res veliko dela in je aktiven povsod, kjer se gre za delavsko stvar. Na pikniku klubove "Zarje" je napravil dober govor. Če bo še nastopal, kar bo nedvomno storil, se bo razvil v oratorja, kakršne naše gibanje v Clevelandu potrebuje. Zdj jih nam manjka.

Na tem pikniku je "Zarja" zapela "Svobodo" in par drugih pesmi.

Na konferenco JSZ v Salemu v nedeljo 4. sept. pošlje klub št. 27 kot svoja zastopnika tajnika Ivan Babnika in Jos. Jaucha.

Dne 9. avgusta je s. Jos. Martinek na moje priporočilo govoril pred članstvom Carmens unije (Division 268) v Clevelandu v prilog zakonske predloge za zavarovanje delavcev proti brezposelnosti. Dasi mu je članstvo aplavdiralo na njegova izvajanja, je vodstvo še vedno protivno in nismo uspeli. Že trikrat smo skušali prodreti s predlogom, da bi ta unija pošiljala zastopnike na seje organizacije za propagira-

Med premogarji v Penni

Bridgeport, O. — Od 2. do 6. avgusta sem bil na agitaciji za Proletarca v Johnstownu ter sosednih naselbinah. Kot povsod, so ti kraji vsled depresije zelo prizadeti. Izkoriščanje je tako silovito, da se njegovih posledic ne more zadostno opisati. Človek mora videti, da pojmuje vse to gorje. Oni, ki imajo stan v kompanijskih hišah, ne prejemajo za svoje delo skoro nič plače. Kompanija jim odračuna za stanarino in za potreščine, katere morajo kupovati v njeni prodajalni. Dosti jih je moralo že pustiti društva, ker nimajo za assessment.

S. Martinek jim je omenil tudi tole: United States Steel korporacija, zvana jeklarski trust, plačuje še vedno dividende, četudi njene tovarne v tej krizi komaj da še obratujejo. Denar za dividende jemlje iz svoje rezerve. Če imajo kapitalisti rezervne blagajne zato, da si plačujejo dividende tudi v "slabih časih", čemu jih ne bi imeli delavci, da bi v slučajih brezposelnosti dobivali redno podporo?

Navzoči so mu aplavdirali, ampak konservativno vodstvo v socialnem znanju še ni prišlo tako daleč.

Ohijski socialisti smo nabrali za nominiranje svoje liste okrog 21,000 podpisov, ki so bili vloženi pri državnem tajniku v Columbusu. Ali zakon je bil po prošlih predsedniških volitvah spremenjen v toliko, da ustanovitev nove politične stranke zelo onemogoča, oziroma jo preprečuje. Tolmačijo ga tako, da je treba za ustanovitev nove stranke, ki bi imela pravico do svoje rubrike na glasovnici, nad 300,000 podpisov, kar je več, kot pa so znašali pred 4. leti socialistični in komunistični glasovi skupaj po vseh Zed. državah. Dobiti toliko podpisov v eni državi je nemogoče, zato so socialisti s sodelovanjem Lige za neodvisno politično akcijo vzeli proti tej postavi priziv, ob enem delujejo, da se jo modifira. Ako vlada ne bo dopustila, da pride na glasovnico Thomas in Maurer, bodo socialisti v Ohiu vseeno lahko glasovali za svojo stranko, ker imamo za kandidate v državne urade dovolj podpisov. Ne bodo pa označeni kot stranka, nego kot "grupa", kakor določa ta zakon.

Seja novega kluba JSZ v Euclidu bo v petek večer 19. avgusta pri John Požunu na 19010 Shawnee Ave. Ne pozabite datuma in naslova. Fr. Barbič.

Naša kampanjska izdaja Dne 1. septembra izide kampanjska številka Proletarca. Klubi, društva in posamezniki so vabljeni, da pošljejo naročila. Podrobnosti so v oglasu na 6. strani.

Depresija nas tepe in ob enem uči, da je edina rešitev za delavski razred v izvedbi programa, kakor je zapodan v platformi soc. stranke.

Zelo nam manjka agitatorjev med mladino. Videl sem, da so v tem oziru v Johnstownu veliko na boljšem. V Langerholcovi družini, kjer se navadno nastanim, kakor potujem v njih kraju, so skoro vsi agitatorji. Posebno s. Langerholc, ravno tako njegova hčerka Frances, ki je bila letos na zboru JSZ v Milwaukeeju, porabita vsako priliko za socialistično agitacijo.

Pri nas je med ljudstvom o socialistični stranki še veliko nejasnosti, zato pa ima zdaj priročnost, da se na shodu na Labor Day in na drugih naših shodih ter konferencah boljše pouči o gibanju, katero obstoji edino z namenom, da reši delavsko ljudstvo iz pekla sedanje mizerije in nesigurnosti. Joseph Snoy.

Listnica uredništva

Zaradi objave cenika knjig v tej številki je za par dopisov, katere smo prejeli v ponedeljek popoldne, zmanjkalo prostora. Bodo priobčeni prihodnjič.

"PROLETARCU"

boste storili veliko uslugo, če mu skozi to krizo pomagate s tem, da naročnino če le mogoče točno obnavljate in da mu pridobite novih naročnikov.

Tudi prispevki v tiskovni fond so mu zdaj neobhodno potrebni.

KLUBOM IN DRUŠTVOM

ALI želite svojim priredbam čimveč moralnega in gmotnega uspeha?

OGLAŠAJTE JIH V PROLETARCU!

Kalvarija ohijskih premogarjev.—Naša prihodnja konferenca 21. avgusta

Powhatan Point, O. — Stavka premogarjev je s pomočjo terorja od strani kompanijskih pobojnikov, oblasti, nezavednosti in glada v Ohiu izgubljena. Že skozi več let se razmere to stalno slabšajo.

Domači rudarji smo večinoma doma, ker so naša mesta zavzeli stavkokazi iz bližnjih krajev. Delajo le po 3 dni v tednu, ker kompanije nimajo dovolj naročil. Bossi pravijo, da tudi ni prostora v rovih za vse delavce. Smo torej še na slabšem kakor pred stavko. Kompanija je izgnala iz stanovanj precej družin, ki so se ji zamerile v tem boju, ene pa so oddle prostovoljno. A tudi v privatnih stanovanjih imajo brezposelnosti težkoče, kajti če ne plačajo stanarine, jim je odpovedano in morajo ven. V teh stiskah so unijski voditelji objubili postaviti šotore, v katerih bi dobili zavetje najbolj potrebnih.

Milica je odšla in tudi vojne- ga zrakoplova ni več nad nami. Upostavljen je spet "red in mir".

Lokalni listi pišejo, da se pro-

speriteta vrača. Drugovi pa kažejo, da mora doči r-r-r... Vse se mi tako zdi, da ne bo zdaj še enega ne drugega. Prvo je potrebna revolucija v glavah, da bi delavci ne sbežali v politiki, nego se organizirali v svoji stranki in volili za svoj program, pa bi potem kaj kmalu prišla tudi prosperiteta.

Program socialistične stranke je v tej kampanji edini, ki nudi ljudstvu izhod iz mizerije in gospodarske anarhije. Delavci, agitirajte, da bodo vaši tovariši glasovali za socialistične kandidate!

O tem in drugih važnih zadevah bo razpravljala bodoča konferenca soc. klubov in društev Prosvetne matice z delokrogom v vzhodnem Ohiu in West Virginiji, katera se vrši v nedeljo 21. avgusta ob 10. dopoldne v naselbini Powhatan Point, O. Popoldne po konferenci pa se prične piknik. Nastopijo govorniki, čuli boste pevske točke in k zabavi bo pripomogla dobra domača godba.

V nedeljo vas torej pričakujemo. Pridite vsi!

Oni, kateri pridejo z avti, naj se peljejo iz Bellaire po No. 7 Highway do cementnega mosta pri Powhatan Pointu, potem se obrnite na desno na 147 Rd., in po milji vožnje obrnite pred železnim mostom na desno do tretje hiše, kjer bo konferenca. Na vožnji na piknik pa se peljite preko tega mosta do prve poti na desno, pa ste na izletnem prostoru (Corner Grove, Starnesville).

John Mrzel, tajnik kluba št. 25 JSZ.

Spartakove beležke

Milwaukee, Wis. — V četrtek večer prošli teden se je vršila zelo dobro obiskana seja našega kluba št. 37 JSZ. Odbor zaupnikov je podal svojo prvo poročilo in priporočal, da se bi v bodoče izvolilo predsednika za seje izmed članov tega odbora in sicer po enega za dobo treh mesecev. Članstvo je priporočilo sprejelo in izvolilo sodruga Alpnerja. Seja je bila kratka in zanimiva; po seji predavanje: Razvoj kapitalizma in posledice tega razvoja. Članstvo je prispevalo iz klubove blagajne 50 dol. v podporo "Proletarcu"; kasneje se bo priredilo domačo zabavo v ta namen.

Poseben odbor je na delu za zbiranje prispevkov v kampanjski sklad; uspehi so povoljni, v zvezi temu, da nas muči brezposelnost. Ljudstvo je požrtvovalno in daje po svojih močeh. J. Ermenc je prevzel delo, da obišče naše podporne organizacije, katere so še vselej prispevale in pomagale pri kritju stroškov volilnih kampanj. Kakor vselej so pač tudi sedaj naši trgovci in obrtniki prvi, ki največ prispevajo, kar pač pričr, da velika večina izmed njih drage volje podpira ta boj razredno zavednega delavstva.

Delovni položaj se je vsaj deloma izboljšal v zadnjih par tednih; večje število tovarov je prejelo velika naročila, da so poklicale na delo svoje stare delavce. V splošnem se vidi,

Anton Tratnik.

"HOTEL" ZA REVNE DELAVCE



Na sliki je "hotel" Maywood v Waukeganu, ki je nedavno zgorel. Šest stanovanjcev je izgubilo življenje v požaru.

da želi vladajoča klika doseči nekako začasno dviganje gospodarskega položaja kot slepilo za volilce. Sodeč po splošnih razmerah, ni izključeno, da bo nekaj mesecev zavladoval nekaka "prosperiteta", da se vsaj deloma omili silno razočaranje, ki vlada med ljudstvom.

V prihodnjem zasedanju državne postavodaje bodo socialisti predložili načrte za zavarovanje proti brezposelnosti, kakor tudi za obširnejše starostno zavarovanje. Vodstvo stranke ima v načrtu tudi posebne predloge za bolniško zavarovanje, kakor tudi za ponesrečevanje, kar bi nadomestovalo zavarovanje pri podpornih organizacijah.

Upoštevajoč sedanjí položaj podpornih organizacij in njih bodočnost pod obstoječim sistemom je pač razumljivo, kolike važnosti je posebno zadnji načrt, s katerim se bo vodstvo stranke v prihodnjih mesecih obširneje bavilo.

Državno zavarovanje h kateremu bi morali prispevati po uzorcem evropskih držav tudi delodajalci, bi združevalo vse stotisoče delavcev in delavk, kakor tudi člane njih družin v tej državi. Razumljivo je, da bi bilo tako skupno zavarovanje mnogo ceneje in v vseh oziirih popolnejše od onega, ki ga nudijo sedaj podporne organizacije. Na prihodnji seji našega kluba se bo temu vprašanju posvetilo več pozornosti, ko nam bo poslanec Ermenc podal tozadevna pojasnila in ko bodo znani načrti, s katerimi se bavi vodstvo stranke.

Posebne važnosti je tudi načrt za zaščito posestev delavskih družin, katere so v nevarnosti, da zgubijo svoje domove. Socialisti se bavijo tudi s tem vprašanjem, katero bi moralo biti rešeno v teku prihodnjega zasedanja legislature.

Seveda je velike važnosti, da delavstvo izvoli še večje število svojih zastopnikov, to je socialistov pri prihodnjih volitvah, ker gotovo je, da čim več bo delavskih zastopnikov v legislature, temboljše bo za ljudstvo.

S pomočjo progresivcev bo prav lahko mogoče udeležiti vse te velevažne postavne na-

črte, kateri pomenijo neizmer- no mnogo za delavstvo.

Toda za izvolitev naših zastopnikov je potrebna obširna kampanja, ki pa stane velike vsote. Zato je neobhodno potrebno, da se zavzamemo vsi in prispevamo po svojih močeh v kampanjski sklad. Težko je seveda doprinesati te žrtve v teh slabih časih, toda delavstvo se mora zavedati, da ne more svojega denarja porabiti v koristnejsi svrhe kot za doseganje zmage na volišču. Skrajni čas je, da poseže delavstvo z vso odločnostjo in ta nered in potom svoje ogromne moči uvede postavne, katere bodo služile v zaščito delavskih interesov, ne pa koristim vladajočega razreda. — Spartak.

Politika in podporne organizacije

V milwauškem "Obzoru" z dne 28. julija se je spet oglašil eden vročevrskih vitezov ter po jezuitsko skritiziral vse, kar diši po preklicani socialistični politiki, ki jo on naziva s "čikaška politika". To je baje vzrok, da nima JPZS že pol milijona članov.

Dotični vitez pa ni tako viteški, kakor se dela, kajti s svojim imenom si ne upa na dan. Mogoče se boji, da bo že v naprej izgubil pozicijo gl. tajnika, katero misli okupirati na letošnji konvenciji. Kot bivši "črnaš" rad uporablja latinske izraze proti namišljenim nasprotnikom. Jako mu prija udrihati po preklicani Čikagi, "katere edini namen je pobirati novac od naše JPZS."

Ni moj namen zagovarjati delo gl. odbora ali razpravljati o spremembah v pravilih, kajti to je delo bodoče konvencije. Moj namen je le pojasniti javnosti, ali je izobraževanje članstva v politiki res škodljivo in ali je tako vzgojevanje v smislu smernic JPZS.

Načelna izjava omenjene podporne organizacije pravi v bistvu: Zveza jamči članstvu osebno svobodo verskega, etičnega in političnega prepričanja.

Nihče, ki je njen član, ni glasom te določbe primoran spreminiti svoje prepričanje, kajti kot posamezniku mu je svobodno dano, da je to ali ono. Ni pa nikjer rečeno, da je JSZ vse in nič. S svojimi smernicami, potrjenimi na konvencijah, je dokazala, da je v svojem delovanju delavsko misleča podporna organizacija.

V II. členu njene ustave je rečeno: Namen te korporacije je združevanje v bratsko medsebojno vez v njihov gmotni, mo-

ralni in IZOBRAŽEVALNI do- brobit.

Torej celo ustava sama na sebi, brez dodatnih pritrdil konvencij, resolucij, določa izobraževanje za eno izmed nalog, ki jih ima vršiti JPZS. Izobraževanje v delavski organizaciji pa je edino tedaj, ako služi interesom delavstva. Konvencije in referendumi pa tolažijo, kako naj se to izobraževalno delo vrši in določuje smernice.

Zadnja konvencija je sprejela resolucijo z določbami, da se izobraževalno delo vrši v smislu socialističnih načel. S tem ni prav nič kršila načelno izjavo glede verskega in političnega prepričanja posameznikov, zato je vsaka protivna trditev le zavajanje in laž. Komur je res za interese JPZS, ne bo begal članstva ali intrigiral s takimi trditvami.

Drugo vprašanje je: Ali je politična izobrazba podpornim organizacijam škodljiva?

Ozrmo se okrog sebe širom dežele in priznamo, da nobena podporna organizacija ni v stanju garantirati svojim članom življensko eksistenco v času brezposelnosti, ostarelosti ali trajne onemoglosti. In to so vendar tri najvažnejše stvari v življenju vsakega delavca! Če podporne organizacije te naloge ne zmorejo, je dolžnost delavca, da se v svojem interesu in v korist svoje družine pouči, na kak način bi si lahko zagotovil sigurnejši kruh v času brezposelnosti, onemoglosti in na starost, in dobil bo odgovor, da edino tedaj, če prevzame to nalogo država. Bogatstva so ogromna in delavci jih je spravil skupaj, toda on pri njih nima besede, ker so v privatni posesti bogatašev. Država pa ima moč te bogataše primorati, da povrnejo delo na grabljenih bogastvih v pomoč delavcem, ki so jih nakupili s svojim produktivnim delom. Ali je torej navajanje delavcev k temu spoznavanju proti pravilom JPZS in proti njenim interesom?

V depresiji, v kateri se nahajamo, smo spoznali, da so morali tisoči in tisoči delavcev, kateri so plačevali asmesment podpornim organizacijam in insurance kompanijam leta in leta, iste pustiti, ker so brez sredstev. Mislili so, da so dobro zavarovani, a prišlo je bridko razočaranje, da je zavarovanje kaj vredno le, če ima človek dovolj dohodkov, da lahko plačuje asmesment. Iz tega je jasno, da smo podporne organizacije delavcu ne zadostujejo. Nalogo skrbeti zanj v zagatah kot je nezaposelnost, trajna onemoglost in starost, je sposobna prevzeti samo država. Če pa bodo državo kontrolirali le bogati sloji, je naravno, da si ne bo nakopala naloge skrbeti za delavce. Zato se mora delavec pobrigati, da dobi v tej državi vpliv in moč odločati v socialnih zakonih. Učiti delavce v tem smislu je dolžnost vsakega, ki čuti z ljudstvom. Ali je to zoper pravila? Ali morda v škodo katerikoli delavski podporni organizaciji?

Brat "črnaš" s tem ne soglašal in se dalje huje nad "Čikago" in onimi, ki "škilijo" tja. Jezi se na glavni odbor JPZS, češ, da meče v Čikago denar za "ničvredne oglase" (v mislih ima Proletarca in Prosveto). Če bi omenjeni pisec brez pravega imena imel vsaj malo iskrenosti do delavstva, bi priznal, da sta Proletar in Prosveta danes edina slovenska lista v tej deželi, ki sta lojalno v borbi za človeške in delavske pravice. Denar, izdan za oglase v takih publikacijah, ni nikoli po nepotrebnem

zapravljen. Zraven tega se od naše organizacije za oglase "Čikagu" jako malo izda.

Omenjena časopisja sta velika ko pripomogla, da je bil "naš John" izvoljen za poslanca, in pomagala sta iskreno v kampanji za delavske zmage v Milwaukeeju in West Allisu v splošnem. Agitirala bosta, da bodo tudi Slovenci na West Allisu zdaj oddali glasove za "našega Franceta". Če je glavni odbor izdal par dolarjev za oglase v takih časopisih, jih je gotovo bolje naložil, kot pa če bi poslal razhudenega brata na agitacijo za ustanavljanje novih društev. — Joe Vidmar.

Socialistično gibanje v Clevelandu

Piknik kluba št. 27 in njega odsekov dne 7. avgusta je vzlic slabo obetajočemu vremenu finno uspel. Mislili smo že, da bo zadan klubu težak gmotni udarec, ali grozeči oblaki so se razpršili, posijalo je sonce in nastalo je najboljšee razpoloženje. V imenu kluba izrekam zahvalo vsem, ki so pripomogli do uspeha.

Dolžnost vseh zavednih delavcev je, da v tej volilni kampanji aktivno sodelujejo. Prirediti je treba čimveč shodov, razdajati letake in liste in zbirati prispevke v kampanjski fond. Doseči moramo vsakega volilca. Odbor soc. stranke v okraju Cuyahoga urgira socialistične postojanke, da naj skličejo sestanke članov in simpatičarjev v svrhu, da se pogovore o agitacijskem delu. Za slovenske delavce se taka konferenca vrši v torek ob 8. zvečer 23. avgusta v SND. Apeliramo tudi na odbornike naprednih društev, da se odzovejo, kajti na njih društva bodo poslana pisma za sodelovanje. Časi so resni! Postanimo resni tudi mi!

V ponedeljek 22. avgusta se bo vršil na 63. cesti in St. Clair, pred St. Clair kopališčem shod v spomin Sacca in Vanzettija, ki sta bila žrtvi razredne justice. Nastopi več dobrih govornikov. Pridite vsi!

V nedeljo 4. sept. bo imela v Salemu zborovanje konferenčna organizacija soc. klubov in društev Prosvetne matice. Prične se ob 9. zjutraj v Rumunski dvorani na Ellsworth cesti. Zastopnike naj pošljejo vse včlane organizacije, druge pa so vabljeni, da pooblaste opazovalce. Popoldne bo piknik, na katerega se pričakuje posetnikov iz vseh naselbin tega dela države.

SODRUGOM IN SIMPATICARJEM V BARBERTONU IN OKOLICI.

Seja kluba št. 232 JSZ. se vrše sako drugo nedeljo v mesecu ob 10. dopoldne v dvorani društva "Domovina" na 14. cesti. Sodruzi, prijajete redno na sejo in pridobivajte klubu novih članov, da na ta način ustvarimo močno postojanko J. S. Z. omiljenike vabimo, da se nam pridružijo. Socialistična stranka je v tej deželi edina delavska stranka s konstruktivnim programom, s katerim si delavstvo lahko pribori boljše bodočnost in končno osvoboditev iz mračne sužnosti.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS AT
3724 W. 26th Street
Tel. Crawford 2212.
at 1858 W. 22nd Street
4:30—6:00 p. m. daily.
Tel. Canal 0164.
Wednesday and Sunday by appointments only.
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Rockwell 9200.

Liga za neodvisno politično akcijo in soc. stranka sta zelo aktivni v pripravih za Norman Thomasov shod v petek 9. sept. Vršil se bo v public auditoriju. Prvih 500 vstopnic je po \$1, da z njimi pomagajo boljše situirani ljudje pri kritju stroškov, ki bodo s tem shodom precejšnji, vsi ostali sedeži pa so po 25c. "Zarja" in češki zbor "Vojan" bosta skupno zapela Internacionalno. Vstopnice na shod lahko dobite v klubu št. 27 in pri posameznih članih. Za kampanjski odbor,
Louis Zorko.

Letaki v hrvatskem jeziku

JSZ je zdaj že v drugi izdaji ponatisnila letak s proglasom na hrvatsko in srbsko delavstvo. Tudi platformo socialistične stranke je izdala v hrvatskem jeziku. Slovenski sodrugi so vabljeni, da jo pomagajo razpečavati.

Jože Menton se izselil v stari kraj

S. Jože Menton, ki je bival že mnogo let v Detroitu, se je pred nekaj dnevi poslovil od sodrugov in prijateljev ter se izselil s svojo soprogo za stalno v Jugoslavijo. S pota pošilja pozdrave vsem številnim sodrugom in prijateljem ter jih vabi, da se oglasijo pri njemu, v slučaju, da jih pot kdaj zanese v Ljubljano. Živel bo na Aleksandrovi cesti št. 3 v Ljubljani.

Seja kluba št. 1.

Chicago, Ill. — Poletni tedni minevajo in treba se bo pripraviti na naše običajne aktivnosti. Poročila o tem in drugem ter nasvete boste čuli na seji kluba v petek 26. avgusta. Pridite gotovo! — P. O.

Naša kampanjska izdaja

Dne 1. septembra izide kampanjska številka Proletarca. Klubi, društva in posamezniki so vabljeni, da pošljejo naročila. Podrobnosti so v oglasu na 6. strani.

SHODI

J. S. Z.

zapanadni

Pennsylvaniji

na katerih bo govoril

med drugimi

JOŠKO OVEN

SYGAN

v soboto 3. septembra v dvorani druš. Bratstvo št. 6 SNPJ.

STRABANE

v nedeljo 4. sept. v dvorani druš. Postojnska Jama št. 138 SNPJ

LIBRARY

v ponedeljek 5. septembra v Izobraževalnem in zabavnem domu.

Vzhodni Ohio

Konferenca soc. klubov in društev Prosvetne matice
V NEDELJO 21. AVGUSTA OB 9. DOPOLDNE,
POWHATAN POINT, O.
NASTOP GOVORNIKOV.

Po konferenci piknik.

Pridite vsi!

Phone Lawndale 4872

Dr. Otis M. Walter
ZDRAVNIK
IN KIRURG.

4002 W. 26th Street
Chicago

Uradne ure od 1. do 6 pop.
izvzemši nedelje.

TISKOVINE

SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
ATLANTIC PRG. & PUB. CO.
2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Tel. Lawndale 2012
A. H. Skubic, pred. — J. F. Kerecky taj.

V naši tiskarni se tiska "Proletarac".

Datume drugih shodov označimo čim nam jih sporočite. Ta tura se vrši pod pokroviteljstvom Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice z delokrogom v zapadni Pennsylvaniji

PROLETAREC

Published every Thursday by the Yugoslav Workmen's
Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor Frank Zalta
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

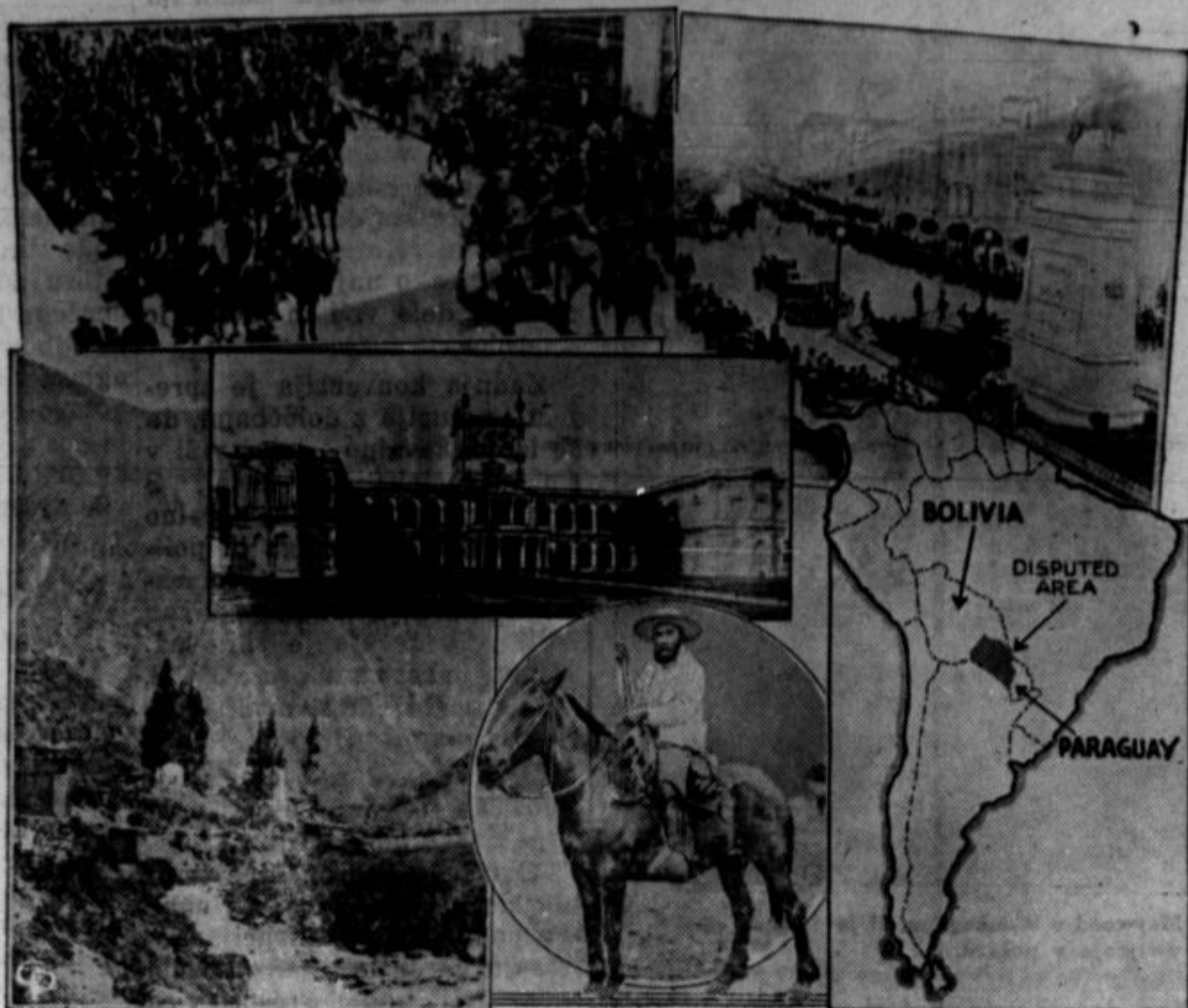
United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
\$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2664.

546

V JUŽNI AMERIKI SE IGRAJO VOJAKE



Republiki Paraguay in Bolivija imata že dolgo spor radi teritorija Gran Chaco, ki si ga lastita obe deželi. Na sliki na desni je zaznamovan s sulicami. Prišlo je med njunim vojaštvom že do spopadov, toda Zed. države in vse važnejše južnoameriške dežele so jima poslale ultimatum z odlokom, da vojna ni dovoljena. Sporno ozemlje kontrolira zdaj Bolivija. Na levi zgoraj je bolivijska infanterija na poti na fronto. Na vrhu na desni je ulica v bolivijskem mestu La Paz. Na levi spodaj krajina v spornem ozemlju. V sredi spodaj vojak paraguayske republike. V sredi palača paraguayskega prezidenta v glavnem mestu Assuncion. Na desni spodaj zemljevid obeh dežel. Bolivija ima blizu 3 milijone prebivalcev in meri nad pol milijona kv. milj, Paraguay pa manj nego milijon in okrog 160,000 kv. milj površine.

Delavske žene, organizirajte se!

"Delavsko gibanje preko žene in brez žene ne bo napredovalo in ne bo moglo uspeti," je rekel neki veliki delavski vođa.

Kako globoko resnične so te besede, je lahko izkusil že vsak delavski organizator in zaupnik v svojem lastnem delu in iz lastnih skušnj. In obenem je lahko tudi opazil, kako se nasprotniki našega delavskega gibanja pehajo za ženo in kako budno pazijo nad vsem, kar bi jim lahko ženo izrgalo iz vpliva ali pa jo celo dovedlo k nam, kamor naravno spada po vsem svojem bistvu.

Ne gre tu samo za ženo-gospodinj in soprogo našega so-mišljenika ali prijatelja, ki od-vaja in brani svojemu možu pripadnost k našim organizacijam, ki ga zasramuje in zasmehuje, ki morda po nalogu prižnice ali spovednice pri zajtrku, pri kosilu in pri večerji pripoveduje like papiga litanije o nas, brezverskih socialistih, in tako možu samo povečuje gorje ter ga brani pri izvrševanju njegovih dolžnosti. Marsikateri bolj omahljivega moža je žena na ta način že pregovorila in marsikateri mož se zaradi ljube-ga domačega miru, ki ga krši žena po nalogu drugih s svojimi pridigami, ne organizira ali pa samo na skrivaj. To so dejstva, pred katerimi ne smemo zapirati oči.

Gre tudi za one tisoče in deset-tisoče žena in deklet, ki se dandanes v vedno večji meri bavijo s poklicnim delom in so tako direktno vključene v pro-dukcijki proces ter so tako o-sebno in neposredno — prole-tarke. Te žene prihajajo v do-tiko z možmi in z našimi udru-ženji že v strokovnih organiza-cijah. Vendar bi lahko stro-kovničarji povedali, kako tež-ko je dobiti delavko ali nameš-čenko v našo organizacijo in če pride, kako težko je delo z njo, ker je pač njena vzgoja v tem smislu bila tendenčna in po-manjkljiva. Koliko to škoduje še do nedavna neomejeni vpliv gotovih propovednikov ljubez-ni do bližnjega, ki so si jemali žensko v svoj zakup. Najslab-še so naše strokovne organiza-cije med zaposlenimi ženskami in če je kak obrat mešan, je odstotek organiziranih med de-lavkami praviloma najnižji. Temu je treba od pomoči, in tu ne zadošča samo strokovna or-ganizacija, ki ima preko glave dela z dnevnimi vprašanji, tu je treba še sporedne, del. žen-ske organizacije.

Delavske žene imajo organi-zacije različnih vrst. Kjer ob-stoja delavske stranke, so pridružene v sekcijah tem, kjer pa teh ni, imajo svoja lastna društva. Društva delavskih že-na in deklet se borijo za žen-ske pravice, za osamosvojitve in osvoboditev žene, za uvedbo žensko-zaščitnih zakonov tako v delovnem kot tudi v social-nem oziru, za enakopravnost žene v družbi in v državljanskem zakoniku še posebej, za ureditev bračnih in porodnih naredb in zakonov itd. Ali te ženske organizacije pa skrbijo tudi za izobrazbo žene, za nje-no prosvetitev, za mišljenje z lastno glavo in krepko se bo-rijo proti predsodkom, ki jih je družba namenoma že od mla-dosti vcepila v glavo ženskam.

Tudi pri nas, v Dravski ba-novini, imamo me delavske že-ne svojo lastno organizacijo že osmo leto. Imamo Zvezo de-lavskih žena in deklet, ki je s svojim delovanjem, z zborova-nji, s shodi in zlasti s svojim predavateljskim in vzgojnim delom z roko v roki z našo kulturno centralo "Svoboda", že precej koristila delavski ženi pri nas in obenem tudi vsem našemu delavskemu gibanju. In naš mesečnik "Ženski list": Koliko ledine je že preoral!

Mesto vsake delavke je v or-ganizaciji, ki zastopa njene pravice. Cim več nas bo, tem prej bomo dosegle osvoboditev zase in za ves delavski razred. Torej: vkup!

Hermína Kristanova.

Komunisti v Milwaukeeju

Ameriški komunisti si na vso moč prizadevajo, da bi med delavstvom diskreditirali so-cialiste, ki so v milwauških u-radih. V svojih govorih širijo vsakovrstne laži, z jezuitsko parolo, da namen posvečuje sredstva. V Milwaukeeju pa skušajo s provokacijami izzva-ti oblast zoper nahujskane iz-grednike, zato da bi potem lahko rekli, kako padajo količ-ki "socialističnih policajev" po delavskih glavah.

Vladni izdatki za tiskovine

Zvezna vlada v Washingto-nu ima tiskarno, ki je bržkone največja v deželi vsaj kar se fi-nančnega prometa tiče. Lani je namreč izdala federalna vlada \$14,546,440 za tiskovine, ki so bile skoro vse izdelane v njenih tiskarnah.

Utrinki s prošle konvencije JSKJ

Delegacija JSKJ je na kon-venciji v Indianapolisu skleni-la, da ostane ta jednota i v na-dalje politično in versko nepri-stranska.

Koliko taki sklepi pomenijo, lahko sodite iz naslednjih stav-kov.

Ko je stopil v dvorano jugo-slovanski konzul Gjuro Kolom-batović v spremstvu dveh du-hovnikov, je na poziv konven-čnega predsednika delegacija vstala v znak spoštovanja in priznanja vladi, katero konzul reprezentira. Drugega name-na taka vstajanja s sedežev, kakor veste sami, nimajo.

V svojem govoru je konzul dejal, da ga veseli pozdraviti to odlično konvencijo in po-zi-val delegacijo, da naj ohrani svojo organizacijo zvesto do-movini in katoliškim načelom.

Na banketu v počast dele-gaciji je govoril še bolj odkri-to. Zahvalil se je za povabilo in dejal, da jednota, ki goji versko-patriotičen duh, ne mo-re propasti. Taka jednota je tudi Jugoslavija. Jednota pa, ki ima tu svojo reprezentacijo, "je našemu kralju v čast in po-nos..." In v tem smislu naj se jugoslovanske podporne orga-nizacije združijo v eno samo, ki bo jugoslovanskemu patrio-tizmu v oporo kot velikan! Imenoval je tudi SNPJ in poto-žil, da mu ne ugaia, ker v pa-triotičnem in verskem oziru ni to, kar so druge (misli) je JSKJ

in KSKJ). Ko je končal, je bil kajpada deležen obilnega aplavdiranja.

Župnik fare sv. Trojice v In-dianapolisu se je Kolombatoviću zahvalil za govor, delegaci-ji pa je zagotavljal, da je le v veri in patriotizmu moč in svo-boda. V starem kraju je da-nes naš narod sam mogočen go-spodar in njegova dežela je svobodna. Nazdravljaj je kra-lju in rekel, da med nami ne sme biti matere, ki ne bi bila pripravljena žrtvovati sina za svobodno jugoslovansko kralje-vino in nji udanega kralja.

Rev. Viktor Rogel, kaplan omenjene fare, je v svojem go-voru izražal vero v vsemogoč-nega, ki bo pomagal JSKJ kre-niti na pravičnejša pota. Na delegacijo je apeliral, naj se oklene krščanskih idej, kajti kjer ni krščanstva tam ni na-predka.

Delegacijo je pozdravil na tem banketu župan mesta in zastopnik države, ki sta govo-rila o lojalnosti priseljencev in o svobodni ameriški deželi. V odgovor njima je tajnik A. Zbašnik izvajal, da imata pred sabo predstavnike organizaci-je, katera je lojalna ameriškim ustanovam in vladi, ki je z njo kooperirala in bo sodelovala v bodoče.

Za predlog da se črta iz ime-na beseda "katoliška", je bilo na tej konvenciji veliko manj ogrevanja kakor na prejšnji.

Kakor v verskem, tako je JSKJ po svojih določbah v pra-vilih tudi politično nepristran-ska. Toda v njenem glasilu "Nova Doba" se sme v bodoče oglašati tudi kandidate v poli-tične urade, ako plačajo. Iz česar sledi, da ker imajo repu-blikanci in demokrate velike kampanske fondе, bo glasilo faktično služilo kapitalistični politiki, zato, ker socialisti ni-majo dovolj sredstev, da bi mo-gli v takih listih agitirati za svoj program in za svoje kan-didate v plačnih oglasih in člankih. — Anton Vičič.

Popravek

V prošli številki je bilo v članku "Važnejši sklepi konvencije JSKJ" rečeno, v pri-merjanju plač glavnih odborni-kov ene ali druge organizacije, da imata podpredsednika SNPJ vsak \$5 na leto plače. V res-nici jo ima prvi podpredsednik \$50 in drugi podpredsednik \$25 na leto.

Delavstvu v Westmoreland County, Pa.

Socialistična stranka okraja Westmoreland bo imela piknik v nedeljo 21. avgusta v Tait's Grove-Hunker, 9 milj od Green-sburga. Peljite se z avtom po rd. no 119 ali z West Penn cestno železnico. Glavni go-vornik na pikniku bo sociali-stični poslanec v pennsylvanski zakonodaji in član strankine eksekutive Darlington Hoopes. Vstopnina prosta. Delavci, ako je vam za boljšo bodočnost, u-deležite se te priredbe!

A. Zornik.

VOJNA SE MU NI IZPLAČALA



Elmer Paul je bil v času svetovne vojne dve leti na bojišču v Franciji. Predno je odšel, so mu govorniki zagotavljali, da bo po zmagi zveznikov vse boljše in idealnejše na svetu. Toda Elmer Paul je zdaj brez dela, brez bonusa in brez stanovanja. Njegova družina je deležna enakih "neugodnosti".

Zgodovina delavskega gibanja na Slovenskem

PRIPREDIL ANTON KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Kongres se je vršil od 14. do 21. julija 1889. Predsedovala sta Nemec Liebknecht in Francoz Vaillant; poleg nju so sedeli v predsedstvu Italijana Andrea Costa in Amil-care Cipriani ter Rus Petar Lavrov. Sprejel je več znamenitih predlogov zlasti glede delavskega varstva in mednarodnih pogo-dov, ki naj zagotovo veljavo delavstvo zaščitno-čim zakonom. Velike važnosti pa je zadobil njegov sklep glede praznovanja prvega ma-ja kot delavskega praznika.

Predlog, ki ga je vložil Francoz Lavigne (Bordeaux) v imenu komiteja sindikalnih zbornic in strokovnih organizacij francoskih delavcev, se je glasil:

1. Priredi naj se velika skupna enotna manifestacija delavcev vseh dežel, v kateri naj na določeni dan v vseh deželah pozove-jo delavci zastopnike vlad, da se omeji delav-nik postavno na osem ur.

2. Ker je določila ameriška federacija dela na svojem decemberskem kongresu l. 1888 podobno manifestacijo na dan 1. maja 1890, velja naj ta datum za mednarodno manife-stacijo.

Delavci naj prirede to manifestacijo v vsa-ki deželi na način, ki jim jo njih veljavne po-stave omogočajo. Kongres je ta predlog odo-bril. Proti sta glasovali samo Belgija in Ru-sija.

Ob istem času (od 1. do 8. sept. 1889) so priredili svetoven kongres tudi "anarhisti", ki so skušali tudi socialistični kongres po svoje motiti, ali ta jih je energično odklonil.

Praznovanje 1. maja l. 1890 se je tudi vršilo prav impozantno povsod, kjer so že de-lavci bili navdahnjeni socialističnih idej.

In v naših krajih? Najbolj poučno bo, če ponatisnemo važne časopisne vesti tistih dni. Slovenec piše 23. aprila 1890. l. XVIII:

(Prvi maj.) Deželni predsednik za Kraljsko je izdal dne 20. t. m. naslednjo izjavo. "Po-vodom agitacije v delavskih krogih za pra-znovanje 1. dne maja opozarja delovna vla-da na §§ 75., 76., 82. in 131. obrtnega reda, po katerih smejo delodajalci odpustiti one delavce, ki brez dovoljenja dne 1. maja usta-vijo delo. Kdor s silo ali pretenjem ovira delodajalcev ali delavcev prosti sklep, delo dati ali vzeti, tega sodišča kaznujejo z zapo-rom od osmih dni do treh mesecev, ali tudi ostreje. Delavci naj se torej na svojo korist ne dadó zapeljati s praznimi obljubami ali hujskanjem. Oblastva bodo vsako nepo-stavnost strogo kaznovala. Treznejši delavci naj torej poslušajo to svarilo ter se obvaru-jejo slabih nasledkov vsled nepostavnih kor-kov."

Slovenec je pisal v št. 94 od 22. IV. 1890 to-le:

Prvi maj 1890.

"Bogatini, čitajte to knjigo, v kateri se raz-pravlja revščina! Vsebinska njena zadeva vas občutljiveje nego sami mislite." S temi besedami je prišel l. 1841 znani sociolog Louis Blanc svoj spis "Organizacije dela". In danes, po petdesetih letih, je v istini reforma-dela, vredba perečega delavskega vprašanja, ki obrača pozornost nase, ne samo bogatinov, temveč tudi mogotcev. Da, doba naša na-preduje hitro! Socijalno vprašanje bode si-cer rešeno praktično, toda ne v Blancovem smislu, vreden bode to vprašanje med ime-tkom in delavnim siromaštvom postavnim potom in zdravo gospodarsko organizacijo. Strajki, delavski shodi in končana berlinska mednarodna konferenca so znamenja naše dobe.

Ko se na iztočnem obzorju prikaže majni-kovo solnce in bomo mi pisali: "1. dan maja 1890: l.", kako življenje in gibanje bode ne-ki bilo v beli Ljubljani? Bodo-li kakor ob-čajno vsako jutro, hiteli po ulicah in iz o-količnih vasi moške in žene, dekleta in fantje v delavski obleki v raznovrstne tovarne in za-vode? To vprašanje leti od ust do ust po naš-m mestu. Ni ga skoro dneva, da bi ne sklepa-li delavci po mestih o majnikovem prazniku. Družbeno gibanje nima vpliva na vreme, solnce bode tudi 1. maja žarno sijalo, a kaj bode pod njim? Pod njegovimi žarki ob-sevani bodo praznovatelji delavskega prazni-ka, ki ne stoji doslej v nobenem koledarju. Obrtnikom in delodajalcem bode prvi dan maja mrnilo solnce. Bode-li prvi dan maja delavstvu prag k novi dobi, pomisli naj ves stan, so-li ta sredstva prikladna v zboljšanje njihovega položaja. Da bi se jim ta praznik posrečil, treba poleg legega vremena še ne-kaj drugega. Delavca tolaži zavest, da ga bode slavil slavnostno in užitno. Doma se v praznik tudi ne sedi. Kaj je nedelja, vemo, in kaj je praznik, tudi; toda kak bode de-lavski praznik? Na ta odgovor je danes vsak radoveden, komur je kaj ležeče na solidnem družbinskem redu.

(Dalje prihodnjt.)

Revolucijo hočejo

V Zed. državah je danes zelo mnogo de-lavcev, študirancev in malih trgovcev, ki pri-povedujejo, "da bi bilo treba revolucije". Vprašajte jih kakšno, pa so v zadregi. Nih-če izmed njih ni za preuredbo kapitalistične-ga sistema, nego za povratak kapitalistične "prosperitete". Ker je ni so jezni in zato gr-vore o revoluciji.

Predsednikova civilna lista in nižje plače

Plače gredo še zmerom navzdol. Stotiso-čem plačajo komaj toliko, da je za hrano — za najcenejšo hrano. Delavce tolažijo, da ni pomoči, kajti tudi predsednik Hoover si je znižal meseca julija plačo s 75 tisoč na 60 tisoč dolarjev na leto. To je še vedno precej več kot pa potrebuje za preživljanje sebe in svoje družine. Dalje mu plačajo iz zvezne blagajne štiri tajnike in več drugih služabni-kov. Na razpolago mu je devet avtomobilov s šoferji, bela hiša, letoviščna rezidenca in več tisoč dolarjev za posebne izdatke.

Farmerji, dolгови in cene

Leta 1920 je dobil farmer za 240 bušljev pšenice toliko kakor zdaj za 1200 bušljev. Ako je imel leta 1920 na farmi \$10,000 dol-ga, je zadostovalo za obresti, če je prodal 240 bušljev pšenice. Če ima danes \$10,000 dolga mora prodati 1290 bušljev, da plača obresti. Razlika je 960 bušljev. Te števil-ke v opisu propadanja ameriških farmerjev je navedel bivši minnesotski governor Theo-dore Christianson in jih objavil v reviji Cur-rent History. Enako se je pocenilo mleko in drugi produkti farmerjev. Cene kruhu in mleku v mestih pa so v razmerju s cenami, ki jih dobe farmerji, še vedno več kot visoke.

Vlada bankirjev

Bankirji ukazujejo, kako naj gospodari u-prava mesta Detroit. Diktatura bankirjev u-kažeje newyorškemu županu in mestnemu svetu, in kadar hoče čikaška občina kak mi-lion ali dva, da nakaže nekaj plače svojemu učiteljskemu osebju ter drugim mestnim de-lavcem, se mora pokloniti bankirjem in spre-jeti njihove pogoje. Bankirji so največ pripo-mogli, da so mesta in okraji do vrata zadolže-ni. Zdaj, ko so v največjih zagatah, pa so jih še bolj zagrabili za vrat in jih davijo, ljudstvo pa se zvija pod težo mizerije. To je posledica "konservativnega, vedno varnega bankarstva".

Šola za delavce

Med kapitalisti ni skebov. Kadar gredo kapitalisti v boj proti delavcem, so enotni. Če bi delavci postopali enako, bi ne bila nik-dar nobena njihova stavka izgubljena in bi stavk niti treba ne bilo, ker bi delodajalci v naprej vedeli, da jim morajo ugoditi.

Ne drži

Kapitalistični dnevniki dolže v naročenih člankih "socializem" v ameriški, avstralski in kdosi gavedi še v kakšnih vladah za svetov-ni ekonomski polom.

P. ZOLA:

RIM

Poslovenil Etbin Kristan.

(Nadaljevanje.)

Ta pondeljek je sklenil zgodaj priti na majo, intimni sprejem done Serafine; zakaj tam je upal izvedeti kaj novega in pospešiti svojo zadevo. Lahko da bi bil tam tudi monsinjor Nani, ali pa bi sreča nanesla, da bi našel kardinala ali prelata, ki bi mu pomagal. Zaman se je trudil, da bi dobil podporo don Vigilijs, ali pa da bi mu izmamil vsaj kakšne vesti. Odkar se je bil tajnik kardinala Bocanera trenutek pokazal uslužnega, je bil zopet videti ves prevzet od nezaupnosti in strahu; ogibal se je Pierre in se skrival, njegov obraz pa je izražal sklep, da se nikakor ne bo upletal v sumljivo in nevarno pustolovščino. Sicer pa ga je že tri dni mučil strašen napad mrzlice, ki mu je branil zapustiti sobo.

Pierre ni imel druge tolažbe kakor Viktorino Bosquet, do stopnje gospodinje povzdignjeno nekdanjo otroško dekle, Beauceronko, ki si je kljub tridesetletnemu življenju v še vedno neznanih Rimu ohranila svoje staro francosko srce. Govorila mu je o Anneauju, kakor da ga je zapustila včeraj. Ali ta pondeljek ni bila tako živahna in vesela kakor navadno, in ko je zvedela, da hoče zvečer iti k damam, je zmajala z glavo.

"Ej, ne dobite jih dobre volje. Moja uboga Benedeta ima velike neprijetnosti. Z njeno razpoko je videti, da gre prav slabo."

Ves Rim je govoril o tem. Zopet se je pričelo najizrednejše opraviljanje, ki je razburjalo vso črno in belo družbo. Viktorini torej ni bilo treba preveč paziti na jezik pred rojakom. Torej: Odgovarjajoč na vlogo konsistorijalne odvetnika Morana, ki je oprt na izjave pričin v pismene dokaze, izvajal, da se zakon vsled soprogove nesposobnosti ni mogel izvršiti, je monsinjor Palma, od koncilске kongregacije za branitelja zakona imenovani teolog, od svoje strani vložil resnično grozno spomenico. Predvsem je podvomil o devištvu tožiteljice, razpravlja je tehnične izraze izpričevala obeh babic in zahtevaje, da izvršita dva zdravnikova temeljito preiskavo, česar se je sramežljivost mlade žene silno ustrašila. Velik dobiček je koval iz povesti v vlogi grofa Prade, ki je zelo odkritosrčno priznaval, da ne more povedati, če se je zakon izvršil ali ne, ker se je grofica silno branila; tisti hip da je bil pač mislil, da se je dejanje izvršilo ob normalnih pogojih, toda po daljšem premišljevanju priznava, da ga je sila želje morda zapeljala v iluzije. Tega dvoma se je silno veselil monsinjor Palma, ker ga je še povečal z vsakovrstnimi prekanjenimi sklepi, ki jih je dovoljevala kočljiva zadeva, ter je nameril proti trpinčeni soprogi celo od nje same navedeno izjavo hišne, ki je slišala ropot boja in potrdila, da sta gospod in gospa potlej vedno spala v ločenih sobah. Odločujoči argument spomenice pa je bil ta, da je tudi tedaj, če tožiteljica popolnoma dokaže svoje devištvu, dogmno, da je le njen opor preprečil izvršitev zakona, ker je ženina poslušnost prvi pogoj izpolnitve. Ko se je prečitala četrta, poročevalčeva spomenica, ki je resimirala in razpravljala druge tri, je kongregacija glasovala: Dovolila je razveljavljenje zakona, toda z enim samim glasom večine. To je bila tako negotova rešitev, da je monsinjor Palma po svoji pravici hitro zahteval dodatne informacije, vsled česar je bilo vse postopanje dvomljivo in je bilo treba drugega glasovanja.

"Oh, uboga moja kontesina", je vzkliknila Viktorina, "od žalosti bo umrla; zakaj če tudi je uboga dete videti tako mirno, gloda vendar črv počasi v njem... Zdi se, da je monsinjor Palma na vrhu in da lahko zavleče stvar, dokler se mu poljubi. Toliko denarja je že zapravljena in še več ga bo treba izdati... Abbe Pisoni — saj ga zdaj poznate — je imel res izvrstno misel s to poroko. Tudi nočem žaliti spomina moje dobre gospe, grofice Erneste, te svetnice, ali to je gotovo, da je unesrečila svojo hčer, ko jo je

dala grofu Pradi".

Obmolnila je, potem pa jo je premagal čut pravičnosti, pa je dodala:

"Sicer pa ima grof Prada prav, če ni zadovoljen. Preveč se mu roga... Ali veste, zato vendar pravim, da je moja Benedeta prav neumna, ker se tako obotavlja. Če bi šlo po mojem, bi imela še nocoj svojega Darja v svoji sobi, ko ga ima tako rada, ko se oba tako ljubita in že tako dolgo hrepenita drug po drugem. Pri moji veri, da brez poročnega urada in župnika, ker sta mlada, ker sta lepa in da postaneta skupaj srečna... Sreča, o! ljubi Bog, sreča je tako redka!"

Ko je opazila, da jo gleda Pierre ves osupel, se je veselo nasmejala v ravnotežju nižjega francoskega ljudstva, ki ne verjame v nič drugega več kakor v srečno in pošteno življenje.

Potem se je nekoliko bolj diskretno pritožila zaradi druge neprijetnosti, ki je mračila hišo. Tudi to je šlo za posledico nesrečne razpore. Donna Serafina in advokat Morano sta se skregala. Morano se je jezil zaradi občutnega poraza, ki je zadel njegovo vlogo pri kongregaciji in je dolžil patra Lorenca, izpovednika tete in nečakinje, da ju je silil v proces, iz katerega se ne more za ves svet izciniti nič drugega kakor pohujšanje. In ni se več prikazal v palači Bocanera. To je bil prelom starega, tridesetletnega razmerja in je osupnil vse rimske salone. Splošno so igrali Moranov nastop. Donna Serafina je bila tembolj ogorčena, ker je sumila, da je rabil prepričati pretvezo, da jih je zapustil zaradi čisto druge reči: Zaradi hipne, za moža njegovega položaja in njegove pobožnosti pregrešne strasti, ki jo je v njem vžgala mlada spletkarska meščanka.

Ko je Pierre zvečer stopil v salon s tapetami iz rumenega, z velikimi cvetlicami prepreženega brokata a la Louis XIV., je res opazil, da je vladala v še bolj pridrušeni svetlobi s čipkami zasenčenih svetilk naka ožnost. Sicer pa ni bilo nikogar tam razun Benedete in Celijs, ki sta se sedeli na kanapeju pomenkovali z Darijem. Kardinal Sarro je globoko zakopan v naslanjač brez besede poslušal neusahljivo govorjenje stare sorodnice, ki je vsak pondeljek pripeljala malo princeso sem. Donna Serafina je sedela sama na svojem navadnem prostoru na desni strani kamina; grizla jo je tajna jeza, ker je bila prazna leva stran, kjer je posedal Morano v tridesetih letih svoje zvestobe. Pierre je tudi opazil, kako plašno in potem obupano ga je pogledala, ko je vstopil; pazila je na vrata, ker je brez dvoma še pričakovala nestanovitnika. Sicer pa se je držala pokonci in je bila videti zelo ponosna s svojo fino, še bolj kakor navadno stegneno taljo, s svojim trdim starodrevskim obrazom, s snežnobelimi lasmi in s črnimi obrvi.

Ko ji je Pierre izrazil svoje spoštovanje, je takoj sprožil, kar mu je najbolj bredlo po mislih, pa je vprašal, če ne bo imel veselja videti nocoj monsinjora Nanija.

"O, monsinjor Nani nas zapuša kakor vsi drugi", je odgovorila, ne da bi se mogla premagati. "Kadar bi človek potreboval ljudi, pa izginejo."

Huda je bila tudi na prelata, ker se ni kljub mnogim obljubam nič vnelal za ločitev. Nedvomno se je skrival za izredno lakavo dobrohotnostjo kakor običajno kakšen načrt. Skesala pa se je takoj za priznanje, ki ji je ušlo v jezi, pa je dejala:

"Morda še pride. Dober je in zelo nas ima rad".

Kljub vroči krvi je hotela biti politična, da bi premagala nesrečo. Njen brat, kardinal, ji je bil povedal, kako zelo ga jezi vedenje koncilске kongregacije; zakaj nič ni dvomil, da izvira hladni sprejem prošnje njegove nečakinje želji nekaterih tovarišev kardinalov, da bi mu napravili sitnosti. Sam je zdaj želel ločitev, kajti le tako se je še mogla zavrovati ohranitev plemena, ker je Darjo vstrajal na tem, da ne vzame nobene druge kakor svojo nečakinjo. Vsa nesreča je prihajala obenem in je zadel vso obitelj; njegov ponos je bil ranjen; sestra je bila deležna te skrbi, ki je s svojimi posledicami ranila tudi njeno srce; in ljubeča dvojica je bila obupana, ker je videla, da se njene nade zopet oddaljujejo. (Dalje prihodnjic.)

News From Bridgeport

My last article in Proletarec contained a slight error about the conference of branches and lodges of eastern Ohio and W. Va., which will be held on Sunday, August 21, at Powhatan Point. The mass-meeting will be held at Boydsville Hall in Bridgeport on Labor Day, September 5. We urge all Slovenes in nearby vicinities to keep these dates in mind and attend both of these meetings. Good speakers have been secured for both occasions.

Recently my father and I motored to Johnstown. As we visited the different cities and towns soliciting subscriptions for Proletarec, everywhere we found misery and suffering among the poor people. In Johnstown we found our comrades very busy distributing leaflets announcing the mass-meeting at which comrade James Maurer spoke. Our trip through these parts was a success in spite of the hard times and the many complaints one hears these days.

Margaret Snoy, Bridgeport, O.

Mass-Meeting and Other News

James H. Maurer, Socialist nominee for vice-president, was the principal speaker at the Socialist mass-meeting held at the Moose Hall Sunday, August 7th. The audience numbered, without exaggerating, not less than 250 people. The "Democrat" reporter had stated that it was a large audience of men and women, who paid close attention and frequently interrupted Maurer with bursts of applause. "When the Socialists come into power, every man will have a job; every woman a home, and every child an education," Maurer stated. His address was mostly devoted to the explanation of Socialism and denouncing the major parties and their platforms. Dr. William J. Van Eken of Pittsburgh presided at the meeting and announced that a number of meetings were being planned during the campaign and that it might be possible to have Norman Thomas, Socialist presidential nominee, in Johnstown for one meeting.

Names and addresses of quite a few men and women were left and a good many of them were "old timers" who did not know that there was a Socialist Branch in the city. So, by having Maurer in Johnstown, we gained a few new members. The mass meeting was sponsored by our Jugoslav Branch with the assistance of Rixford Knight, secretary of the Johnstown Branch.

After this meeting was over the young folks present assembled to talk over about organizing a Yipsel circle. David Chris, the Pittsburgh organizer, was present to assist, as were the Black Lick Yipsels and Leonard Kimball, of Pittsburgh, who had been in Black Lick for a week doing some organizing work and conducting street meetings. I talked with Comrade Kimball, and he suggested that we arrange to have him in Johnstown for a few days to do some organizing and conduct several street corner meetings. I think it wise to have him come as it would probably "stir up" Johnstown! Think it over, members, the only cost is automobile transportation from here to Pittsburgh round trip.

Bombe in tajonati proti bivšim vojakom



Federalne čete so bile koncem julija poslale izjemoma tudi proti bivšim četam ameriške armade. Navadno se jih porablja le proti "notranjim sovražnikom", kar pomeni razredno zavedno delavce kadar so v stavkah ali v boju za čiste svoje pravice, in v slučaju vojne pa proti "sovražni državi". Žal, da veliko večino veteranov tudi te skušnje ne bodo izpametovale.

Reports and Comments

Comrade Joseph Snoy has been in Johnstown and all its vicinities agitating for Proletarec and also getting donations for the campaign fund. Every bit of his spare time seems to be devoted to the cause of the Working class movement—Socialism, the hope of Humanity. The shop where he had been employed has closed its doors for the time being, and he knows not when they will open again.

Members, don't fail to be present at our next meeting Friday, August 19th. Bring a prospect along. Some of you may have ill feelings toward a member of the branch but that should not hinder anyone, man or woman, for not coming to the meeting. The general discussion will probably be some phase of Socialism, so be prepared to let us know what you know. Let's all be present. C. U. at the Franklin Hall, Aug. 19, at 7:30. — Frances Langerholc, Johnstown, Pa.

What's Doing in Detroit

Three new members, comrades R. Benedict, J. Janc and J. Krainz were initiated at our last branch meeting. Open air meetings will be held every Friday night at Palmer Park, instead of Thursdays. If the meetings are not successful there, a move will be made to some other place. The open air meeting chairman will be Comrade S. Menton, and the Literature in charge of Comrade R. Travnik. Speakers are furnished by Club No. 1 of Michigan.

One of the largest crowd in history witnessed the Tom Mooney play at the Shell on Belle Isle, August 6th.

Once more the dregs of Michigan are giving a first rate sample of their peculiar mental twist. The contention is now that the proposed vote to repeal the Michigan State prohibition law is treason. Notwithstanding the fact that 310,000 petitions were signed by citizens of Michigan and filed in accordance with the constitutional provision of the state. These professional prohibitionists who view with alarm their certain wiping out of existence, cry "treason".

A hearing on a petition by the Standard Oil Co. of Indiana to enjoin the state from cancelling the company's license to do business in Michigan as a penalty for alleged non-payment of taxes was held. The total of the state's claim is \$1,800,000. Under a law of 1927, the company has deducted 3 percent for evaporation and leakage. The state says the loss is not that much, but that the company has collected from retailer and consumer, totaling the amount in dispute without passing the money on to the state.

The question as to the legality of reducing the salaries of Wayne County Circuit Judges flared up again when the Chairman of the Board of County Auditors made a statement to the effect that the Board of Supervisors may authorize a salary slash affecting the bench if they desire. All county officials are contributing 10 percent of their salary to the welfare, except the judges. The poor Judges, who received \$14,500 a year and three months vacation with pay each year, are surely not in want, and could stand a cut or help the unemployed. The State of Michigan fixes the salary of Circuit

Judges at \$6,000 a year and the supervisors of counties, by resolution, allowing additional sums. The supervisors of Wayne County were unusually generous and allowed them \$8,500.

University of Michigan Socialist Club will try co-operative aid. The student Socialist Club has completed plans for housing and boarding a limited number of men during the next College year. No profit is to be made from the enterprises. These plans call for rental of rooming houses and their sub-leasing to responsible groups. Meals are to be prepared by students, who will take care of the premises. Members of the Club are soliciting loans of all old furniture to furnish the houses. Resolute in their determination to overcome the depression as it effects the college student and to put to the test some of their theories relative to co-operation and communal effort.

Andrew Gram Jr., Detroit, Mich.

Maurer in New Jersey

On Saturday, July 23, we had the pleasure of having with us James H. Maurer, Socialist candidate for vice-president. His speech here was the opening of his campaign in the state of New Jersey.

The writer was very much pleased with the message from his true representative of Socialism and the workers. On Monday, July 25, he addressed the citizens and comrades at Linden and Roselle, N. J.

"Every man has a right to a living for himself and his family," Maurer told his audience. "When we Socialists are asked what we want to do about the 12 million people out of work—our first answer is that we want to feed, clothe and shelter them. Since society has permitted our crazy economic system to continue, society should pay the bill. That means governmental action and since the problem is too big for local governments, the Federal government will have to help. If this country could spend 50 billion dollars for a rich man's war, 5 billion dollars doesn't seem a large amount to help the unemployed."

"Officials in city, state and Nation have been cutting down improvement programs instead of building up when such a course is most needed."

"The building of decent homes for working people has been accomplished in Socialist Vienna and Russia. You can't talk about public works and mean it unless the disease—breeding slums in our cities are cleared by government agencies and rebuilt. The housing business is the one which will give the most jobs to the largest number of people."

"A nation-wide system of unemployment compensation should go hand in hand with the public works program. This could be done by taxing incomes and inheritance, and thus aid in reducing the inequalities between the rich and the poor. What is wrong with the economic system is that the workers don't get enough purchasing power to buy the full product of their labor, then these are the things which will help right the wrong."

"If the cost of giving workers a decent living is too much for the capitalist system, then let it crack and we'll replace it with a Socialist society in which private profit will be abolished", finished comrade Maurer.

Here is a man who has spent all his years as a worker and advocate of liberty and industrial freedom. He has proven his ability as an executive while president of the Pennsylvania State Federation of Labor for a period of sixteen years and as Commissioner of Public Safety at Reading. He explained various phases of Socialism in his speech that even a "senator" could understand.

Plans are being made to have comrade Norman Thomas visit us in the near future. He is a very busy man these days, holding one to three lectures a day and on Sundays he is called to speak in various churches (except the Catholic).

Truly the people are getting more disgusted with the present controlling factions and therefore, more thought is given to Socialism. If the people would exercise the same enthusiasm at the polls on election day as is witnessed at the place where Socialism is discussed, that is to say, to be in the same frame of mind, our victory is assured.

The trouble seems to lie within the individuals who are easily discouraged at the Socialist principles and they then usually give their votes to the Rep. or the Dem. instead. If our party would use the same system of procuring votes as is being practiced by the two major parties, by paying for the votes and with liquor, that would not be Socialism. Since our party is based on sane and sound principles, since it does not accept money for support from the rich, it then stands to reason that the only intelligent free-thinking people with sober minds are the true and sole supporters of our movement.

This sums up to the fact that there are more lunatics running about loose than are housed in our institutions for the insane.

We certainly have the grit in asserting that we are a people of sound judgement and intelligence.

Anton Turk, Elizabeth, N. J.

Baretincic & Son

POGREBNI ZAVOD

424 Broad Street

JOHNSTOWN, PA.

Tel. 1475.

Priredbe klubov

J. S. Z. in drugih

soc. organizacij

AVGUST.

NEWBURGH, O. — Piknik kluba št. 28 in pev. zbora "Delavec" v nedeljo 14. avgusta pri Fr. Železnika.

DETROIT, MICH. — Piknik kluba št. 115 JSZ v nedeljo 21. avgusta pri Hurron jezera.

POWHATAN POINT, O. — Zbiranje vzhodnoohiojske konferenze JSZ v nedeljo 21. avgusta.

SEPTEMBER.

SALEM, O. — Piknik kluba št. 24 JSZ in konferenca št. 2, Ohio, v nedeljo 4. sept.

BRIDGEPORT, O. — Shod kluba št. 13 in soc. stranke na Labor Day 5. septembra v društveni dvorani, Boydsville.

SYGAM, PA. — Kampanjski shod pod okriljem kluba in konferenca v soboto 3. sept. Govornik Joško Oven.

STRABANE, PA. — Shod v nedeljo 4. sept. Govornik Joško Oven.

LIBRARY, PA. — Kampanjski shod v ponedeljek 5. septembra. Govornik Joško Oven.

OKTOBER.

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 21. oktobra dramska predstava kluba št. 1 v dvorani ČSPS.

NOVEMBER.

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 25. nov. koncert "Save" v dvorani ČSPS.

DECEMBER.

CHICAGO, ILL. — Dne 31. dec. Silvestrova zabava kluba št. 1. (Dve priredbe kluba št. 1 v prihodnji sezoni: V nedeljo 5. feb. dram. predstava v ČSPS. Dne 12. marca sgleški program v dvorani SNPJ. Dne 30. aprila koncert "Save" v dvorani SNPJ.)

(Tajnike klubov prosimo, da nam sporočijo datume svojih priredb, da jih uvrstimo v seznam.)

NAJVEČJA SLOVENSKA KNJIGARNA

CANKARJEVE IN DRUGE KNJIGE

Pišite po cenik PROLETAREC

Kampanjska izdaja

"PROLETARCA" IZIDE 1. SEPTEMBRA —Imela bo 16 strani.

RAZEN AGITACIJSKEGA IN DRUGEGA GRADIVA BO OBJAVLJEN V NJI ZAPISNIK IN PREGLED DELA TER SKLEPOV IX. REDNEGA ZBORA JSZ.

Naročite to kampanjsko izdajo, da jo razdelite na sejah, shodih in po hišah

KAJ JE SOCIALIZEM IN KAJ NI

je naslov članka, ki ga bo imel v kampanjski izdaji Proletarca socialistični predsedniški kandidat NORMAN THOMAS

POŠLJITE NAROČILO ČIMPREJ!

25 iztisov \$1.25; 50 iztisov \$2.25; 100 iztisov \$4.00.

The Workers and the Shirkers

Beware of any candidate for public office who says he will represent all the people. Such candidates are fakers and are promising something which in the very nature of capitalism cannot be done. Give us candidates who are honestly on one side or the other.

The capitalist system divides the people into classes. Anti-Socialists sometimes charge the Socialists are trying to divide the people along class lines. But it is the capitalists themselves who divide the people, and the Socialists merely point out the fact.

The anti-Socialists want to continue the class divisions.

The Socialists want to abolish class lines and have one homogeneous people.

For, the class division is due to the fact that the industries are owned by a few. Their private ownership of the industries enables these few to lord it over the rest of the people, who are dependent upon them for jobs. This creates the class division—the owners and the workers—those who live by owning and those who live by working, when they have jobs.

So, anyone who wants to continue capitalism thereby seeks to continue the class division. All anti-Socialists are of that type.

The Socialists want to replace capitalism with Socialism. They, therefore, seek to abolish class division—for, when the industries are owned by all the people—by the collectivity—there will be no class lines. All will do useful work of some kind. There will be no capitalistic shirkers.

Until then, it will be impossible for legislators, congressmen, senators and other representatives in public office to represent all the people. They are on one side of this class division or the other, regardless of what false promises they may make.

A voter ought to decide which side he himself, or herself, is on, and then vote accordingly, and not be so foolish as to vote for candidates who are on the other side.

The Fascist Soul of American Communism

From the Socialist Labor Party, the I. W. W., the Lovestone Communists, the Cannon Communists, the Socialist Party and the small Proletarian Party in Detroit come stories of riots staged by members of the Communist party to break up meetings. Sometimes it is the International Labor Defense, the Communist collection agency, that attacks these meetings. The real soul of official Communism is exhibited in this deliberate provocation to civil war among workers in the streets. It is the soul of Hitler and of Mussolini, an exhibition of that very "social fascism" which these degenerates ascribe to the other organizations.

It is not difficult to understand these sadistic orgies. American Communism has undergone a marked change in the past five or six years. Most of the members of former years have left it. The vacuum has been filled with that section of the proletariat against which Marx and Engels warned the working class, the lower layers of the gangster and hooligan type. Misfits and morons, derelicts and adventurers, they are recruited to carry out Fascist and Anarcho-Communist attacks, not against the ruling classes, but against working class organizations.

Their methods are those of police provocateurs. One cannot tell where the Communist ends and the police spy begins. If it is their game to cause riots in every city and give police departments and excuse to prohibit all meetings it will not surprise us, but we warn them that patience is limited.

—The New Leader.

A Living Movement

It is true that the Socialist party should not be a church with a fixed creed and a set of dogmas. That would be to assume an attitude of fixity in a constantly changing world. There is only one thing worse than a church party and that is one that tries to be all things to all men. It is like a kraut band which present the aspect of a unit but omits discordant notes that reveal its true character. Let us have neither the church nor the kraut band, but a living and growing movement ever maintaining consistency in fundamentals and yet questioning our own position as is required by a changing world.

In a few months the workers in the bread-lines will line up in the voting booths where they will be asked whether they prefer a Republican or a Democratic label on their depression.

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J. LOTRICH

Now comes our great engineer to tell the people, over the most complete national radio hookup, why they should re-elect him engineer for another four years. He is for that great American ideal of letting the rich take everything and the worker the blank promises to uphold that same ideal. What did he tell us? Nothing that we didn't know before. We knew from his actions that he wanted to prolong the depression. We knew from his actions that he wanted great hordes of men to be unemployed. We knew from his actions that he wanted the farmers to lose their farms, the workers to lose their homes. We knew, and well we knew, that he was there to help the financiers and bankers.

He was specifically opposed to the government going into the power business. What will the power trusts do then? They will not be able to have a steady income and great profits if the government takes over the power plants. The power interests will not be able to give large sums to Hoover's campaign if the government competes with them. Yes, and if the government competes with the power trusts the people will not be robbed. That's what Hoover's afraid of. As it is now, the people in this country pay nearly seven cents per kilowatt hour for their electricity, on the average, while in Canada the same kind of electricity, produced and distributed in the same way sells for two and a quarter cents per kilowatt hour. And the difference lies in the fact that practically every power and light plant is owned privately in our dear U. S. A. while the greater portion of Canada's power is made and distributed by the government. Hoover's statement against government ownership of the power industry is so corrupt that no matter how it is turned it will never be anything else. And what he said about the power industry he said of the bonus army, of all other industries, of the unemployed, of relief, of everything else including the dispossessed farmers. For the workers, every statement of his is a direct repudiation of the millions of voters who were foolish enough to vote for him.

We're in the campaign to elect a good honest servant of the people right now and we must say, neither Hoover nor Roosevelt are honest nor sincere. While the great mass of republican job holders and jobseekers loudly applauded Hoover's non-productive term Roosevelt was in the limelight trying a case that has definitely been tried months ago. But Roosevelt needs publicity. Furthermore it's one of his own kind that's involved. Now to play the game, pull the wool over the peoples eyes and get front page publicity, that's the stuff. That will muddle up the workers so bad that they won't know where they are at and finally one of the two servants of the rich will hop around the White House.

How different is the campaign of Thomas. Without funds, without the radio, without any of the advantages which are at the disposal of Hoover and Roosevelt, Thomas goes out to the people, to the workers and tells them, right out, squarely, the problem before us is "repeal unemployment." Thomas tells the great masses, relieve the distressed, take over the industries and give the workers jobs, that's our first job. The reconstruction of the entire system of society is our next big job. And the people listen with earnestness, eagerly digesting his every word but on election day, well, we hope they shall remember.

Jimmy Walker, the flashy mayor of New York City is writhing and twisting himself all over the witness stand again. We have read the testimony. If ever a mayor was guilty we say Jimmy Walker is yet with all the audacity of a lion and the haughtiness of a peacock he goes back to his city to have his jobholders cheer him wildly. It is no wonder that he steals right openly. The

Tough on the Old Man

It's tough on a married man who arrives home at 3 a. m. and finds he has no key to the door and then has to sit on the doorstep to await the arrival of his children.

Just a Newcomer

MacGregor: "Are you the man who cut me hair last time?"
Barber: "I don't think so, sir. I've only been here six months."

people want him to. They don't give him a chance to go straight, instead they vote him into being crooked. The mayor himself can only be as crooked as the voters are themselves.

The Illinois union miners have always had a hard struggle for their existence. That is all that is left of that solid union of miners that once ruled the coal fields. But the union leaders want to break up even this unit of the organization. On a recent vote, to determine their wage scale the majority disapproved the scale for which the leaders worked so the ballots were stolen and now there is going to be more trouble. Men refuse to go back to work under the new scale. They are calling protest meetings but it seems to no avail. The agreement is signed. Unless they all remain idle it's going to split the ranks, cause severe wounds which will never heal. Look's bad for the organization. Look's like the act was purposely perpetrated by some of the leaders, presumably John Lewis, who has done so much harm to the unions and who is reputed of being "well paid by the bosses". It is as contemptible an act as labor has ever experienced.

Our eyes will be on Reading, Pa., at the coming elections. The Socialists have been planning and working steadily to increase their prestige among the workers to the extent that 30,000 attended the Socialist picnic where Norman Thomas spoke. We kind of expect a big attendance at the Socialist picnics in New York City and Milwaukee, so big attendances at these places are normal business, whereas in Reading it was abnormal. And that is good for the party and a healthy sign.

The Socialist and Republican elements in Spain showed they were equal to the occasion of a monarchist uprising with intent to restore their class to power. What is more important, the workers demonstrated for the leaders and republicanism. That's a hopeful sign in view of the development in Germany.

How politicians work should be a good title for a book. In our district the police captain was removed because he was of a different political faction who wouldn't let the mayors men operate gambling dens. Now the business men want the old captain back. The whole thing is purely political as the captain is the one who pocketed fabulous sums of money during the past few years of his reign. What we should do is chase the crooked politicians out with the captain. But then business is just as corrupt.

DELINEATIONS

By OWTOYA JOBB.

The great White Father down at Washington must have been a veritable prophet. In his presidential campaign of 1928 he said, "The poor house is vanishing from among us." It sure is. The state can't afford to keep it up anymore.

He also said, and truly so, "With impressive proof on all sides of magnificent progress, no one can rightly deny the fundamental correctness of our economic system". There is no capitalist in the country who will disagree with him—UNLESS HE BE AFRAID THAT THE STARVING PEOPLE ARE MASSING FOR REVOLUTION!

We hang the highwaymen, who, masked and armed, hold up their individual victims and relieve them of whatever valuables they happen to possess. Yet our benevolent government commends the practice of twentieth century Capitalism of robbing millions of people at a lick of all their poor life savings. Verily I say unto you, my son, do things in a big way. Leave off your mask and forget your gun. Don't be a piker. Rob millions and be immune. Its safer — and more profitable.

And then there's the unexcelled example of "adding insult to injury". St. Bain-the-Banker of Chicago, who robbed his depositors of thirteen millions of dollars, and sold them twenty million dollars more of worthless bonds, told the assistant state attorney that he "prayed for his depositors". For thirty-three millions of dollars who wouldn't!

St. Bain-the-Banker used to be Johnny-the-Plumber. Then he would forget his tools; now he forgets what he did with a couple of millions of the depositors' money. Which is forgetting in a big way.

Who dares to call the working man of today a slave? He's NOT a slave; HE'S LESS THAN A SLAVE! The black slaves of the old plantation owners cost their masters MONEY—sometimes several hundred dollars per head—and their masters were very careful to feed and clothe them—whether they worked or not! The owner knew he could not sell a dead slave, nor work him. Nay, the workman of today is not a slave.

Machines—not men—are the slaves of modern capitalism. When his machines are idle, Henry Ford has efficient caretakers to prevent them from deteriorating. But when Ford's employees are idle THEY STARVE—unless the other working people of the City of Detroit take pity and feed them thru charity! Labor and life are cheap and worthless to Ford; BUT MACHINES COST HIM MONEY AND HE SEES TO IT THAT THEY ARE PROPERLY TAKEN CARE OF AT ALL TIMES!

Roosevelt Fears Facts!

Governor Roosevelt's recent radio speech increases the doubt that he knows what it's all about. For him to preach lower tariffs and to deplore the failure of Congress in good years more rapidly to reduce the debt is sheer nonsense. Doesn't he know that it was Democrats in Congress who forced through the most recent tariff raises on oil, coal, copper and lumber? Doesn't he know that his own party attacked the Republicans for reducing the debt so fast instead of reducing taxes faster? Didn't the Democratic Congressmen tumble over themselves early in 1930 to help Hoover reduce the 1929 income tax on the rich in order by some hocus pocus to help the poor? Why not face the facts, Mr. Roosevelt? Or has your skill in dodging Tammany facts made you incapable of seeing things straight? And, by the way, where is that Republican inflation you talk about? All that most of us can see is a crippling deflation which bears hardly on everybody but holders of certificates of indebtedness not yet repudiated. Try again, Mr. Roosevelt, but remember: You cannot find a real remedy for the real issues without borrowing it from Socialists.—Norman Thomas.

Why History Repeats

The reason why history repeats itself is due to the notorious fact that fools neither study history nor are capable of learning from experience. And as Monsieur Voltaire properly said some time ago: "It is astonishing, my son, with what little brains this world is governed."

People Believe It

The recent request sent out from Washington asking newspapers to play up signs of returning prosperity while turning down signs tending the other way, has met with marked success. People already believe that times are not nearly as bad as they will be later on.

For the first time in many years the Republican platform does not say, "We point with pride." There is no point in that bro-mide any more.

Socialism for the Young

The Road Ahead, by Harry W. Laidler; Thomas I. Crowell Co., New York, \$1.

Literature on Socialism is becoming genuinely enriched in these dismal days of 1932. Recently in this column there was reviewed a splendid contribution to books on Socialism called A Picture of America. Now comes Dr. Harry W. Laidler's book which he subtitled A Primer of Capitalism and Socialism, and which is intended for youngsters from the seventh grade to high school age.

But it may be read with great profit by adults. The book is attractively made to catch the eye of the younger reader, even to those remarkable wood block-type drawings which have made the artist, Mabel Pugh, so familiar to younger readers.

Dr. Laidler in his book strikes out in a brand new field for Socialist writers. Socialist writers have somehow neglected the younger readers, even though Socialist fathers have often wished something for them was available. Well, now the fathers can put The Road Ahead into their children's hands with the splendid prospect that if the child has been thinking along those lines his or her thoughts will now be directed toward a Socialist solution. And if the child hasn't thought about it at all, it is quite likely that now it shall.

Dr. Laidler's book has the great advantage of brevity. It would hardly do to burden the young folk with an exhausting treatise. And then its form is the story type, developing a world movement in the manner of an adventure. It begins, after a personal allusion, with the traditional beginning of the accounts of Socialism and after showing how the world in constantly changing, speedily arrives at the present machine age, and just as quickly at the Socialist idea.

The book leaves the young reader with a fine conception of the international scope of the movement. It makes him feel that to become a part of the Socialist movement is to become a part of something world-wide in its reaches.

Dr. Laidler has done a splendid piece of work, a work, it is hoped, others will quickly take up until a children's library on Socialism will be built up commensurate with the value of the subject and the urgency of its adoption.

Brother Worker

Tell me, O brother Worker,
When will you open your eyes toward the light
That shines with great splendor
Beneath the black wings of night,
Ready to shoot its wholesome golden rays
Through the blind dark atmosphere,
To chase those ugly beasts from sight,
That made your life so miserable here?

Come, brother, awake! You've slept long enough!
It's high time to be on your feet.
The birds are greeting a joyful day
And the heavens are gloriously lit;
There shall be paradise on earth,
And no worker shall suffer nor grieve,
But will share the wealth of the world.
There shall be happiness for all who work and live.
—Irving Pearlstein

SQUEEZING IT DRY!

